

ແນ່ນຍັງຂອງຄວາມອອກປະກິບໂພມແລ້ວຮາຍ

ຜູ້ທີ່ໄຫວໜ້າເພື່ອໄດ້ໄວ້ເຖິງເຫັນ

ແດຕ

ກາຣົຽຣາຊານອອກປະກິບໂພມ

ກະທຽວການອອກປະກິບໂພມ
(ຕ່າງໝາດ)

ສໍານັກຂອງການອອກປະກິບໂພມ
ໃຫ້ປະລາຍດຸນນາມໃຫຍ້
ສໍານັກຂອງການອອກປະກິບໂພມ
ລາວ

ສໍານັກຂອງການອອກປະກິບໂພມ

ເຮືອງຈາກຫຼຸດເລຳ „ ທານ
ບົງການພວດຕະຫຼາດ ຖະນະ
ລະບຸກົງການທີ່ໄດ້ຮັບ
ຢືນເຫັນທີ່ມີການ
ລະຫຼຸງການທີ່ໄດ້ຮັບ
ຕົວສົ່ງເຮືອງໃຫ້ເຫັນຈຳ /
ທັນທະສານທີ່ຄຳນັດຕົວ
ຜູ້ຕົວໂທະດຳນິກກາສອບ
ສ່ວນແລະວາງນາມຂອງສາ
ຫຼັກຮັດ

ສ່ວນອອກປະກິບໂພມ

ສໍານັກກົມຕາປົມຕິ ກຽມຮາກົມຕິ

ສໍານັກຂອງການອອກປະກິບໂພມ
ລາວ

ກະທຽວການອອກປະກິບໂພມ

ສໍານັກຂອງການອອກປະກິບໂພມ

ສານທີ່ຕ້ອງອາດການກຽມຮາກົມຕິ ຫຼື
ຕ້ານລສວນໄພ່ ອໍາເກອມສອງ ຈົງຫວັດນໍາມູນ

ໂທ. ០ ២៩៦៦ ៣៣៦, ០ ២៩៦៦ ៣៣៦

ໂກຮສາ ០ ២៩៦៦ ៣៣៦

ແຈ້ງເຮືອຈຳ / ຫ້າມສານແລະຫ່ວຍງານທີ່ໄດ້ເຫັນ

ຜູ້ປຶກ

www.correct.go.th

ପ୍ରକାଶନ କମିଶନ ଓ ପ୍ରକାଶକ

ความหมาย การพัฒนาชุมชนเพื่อคนด้อยโอกาส

การพระราชนอนքัญญาเป็นการท้าไป มักจะมี
ขึ้นในวาระงานสมหนามงคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหามา-
กษัตริย์ เช่น เนื่องในโอกาสพระราชพิธีกาญจนาราชกา-
รซัมฤทธิ์ฯ เป็นต้น

ឧបរម្យសារការិយាល័យ
ខណ្ឌនគ្រប់នូវការបង្កើតរាជការ
ទាំងពីរនៅក្នុងប្រជាធិបតេយ្យ

ဂရမြဒ္ဓဘာဇာပေါ်ပိုစီမံခန္ဓာ

พระราชนิพัทธ์เดชาเพมเติมในระบบมากรุหานยาริพัจารณา

ตามมาถูก (ฉบับที่๒๓) พศ ๒๕๖๗ ก้าว ๓ องค์กรฯ
เปลี่ยนโงหงกเป็นนาและลดโภช มาตรฐาน ๒๕๘ ถึง
มาตรฐาน ๒๖๗

ပုဂ္ဂနည်ငြောင်းလုပ်မှုများ

၁၁၁။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်သူတေသန

ဂရမ်နှစ်ဘဏ်ကိုဖော်မှုပါ။

ดัง การพัฒนาชุมชนโดยทั่วไปต้องดำเนินการตามหลักการพัฒนาชุมชนที่ดี

การค้ารายคืนน่านของคงคุมรัฐวุฒน์ตันริดด์ตอนพรมมหานาขะตระบ
ตามมาตรา ๒๖๑ ที่ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา ในกรณีที่ทางราชการจะดำเนินการให้เห็น
ผู้ต้องราชทูตให้ทุกชนิดอน โดยที่ ผู้ต้องราชทูตพึงได้ลง
ดำเนินการได ทั้งล้วน

กิจกรรมที่นักเรียนต้องการเข้าร่วมในห้องเรียน

หรือสถานที่ราชการ หรือกระทรวงการต่างประเทศ
หรือสถานทูต หลังจาก รับเรื่องแล้ว กรมราชทัณฑ์จะส่งไป
สอบถามว่า เรื่องราวยังเรื่องนั้น ทำ ทั้งสองหน้าที่ควบคุณ
ผู้ดัง โภช จำนวนจะเสนอกความเห็นให้รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงยุติธรรมลงนาม เพื่อคำขอขึ้นกากับบงกชทุกๆ
ผ่านสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี และสำนักราชเลขา-
ธิการ เมื่อทราบมีพระบรมราชโองการวินิจฉัยเข่นใจ ก็จะส่งผลลัพธ์
ลงกล่าวให้กรมราชทัณฑ์ทราบและดำเนินการพร้อมทันที
แจ้งผลให้ผู้ยื่นเรื่องทราบโดยเด็ดขาด ทราบ ตามแผนผัง
ขั้นตอนการขอพระราชทานอักษรโดยใช้เฉพาะรายเดียวหลังรับ

The Process of Submitting Petition Individual Royal Pardon

Convicted Prisoner or Concerned Person

Royal Pardon and Submitting Petition Process

Prisons/Correctional Institutions

The Ministry of Justice

The Office of His Majesty's Principal Private Secretary

The Ministry of Foreign Affairs (for Foreign Prisoners)

The Department of Corrections

Prisons/Correctional Institutions

The Department of Corrections

The Ministry of Justice

The Secretariat of the Cabinet

The Office of His Majesty's Principal Private Secretary

Submit the petition to the King

Result of the Petition

Inform the prisons/correctional Institutions and other relevant agencies

Bureau of Penological Operation,
Royal Pardon Sub-bureau
Department of Corrections

6th floor, Department of Correction Headquarters

Suan-yai, Muang District
Nonthaburi Province

Tel. 0 2967 3374, 0 2967 3370

Fax. 0 2967 3374

www.correct.go.th

Relevant public agencies : Ministry of Interior, Office of the Secretariat of the Prime Minister and etc.

All petitions must be forwarded to the prison/correctional institution where the prisoners are incarcerated for double-checking the accuracy of information.

Royal Pardon

Definition

Royal Pardon is the granting of pardon to a person inflicted the punishment. The pardon may be either in the form of an unconditional release, a commutation or reduction of punishment.

This depends on the discretion of His Majesty the King as stated in Section 187 and 191 of the Constitution (B.E. 2550) and Section 259 to 267 of Division 7 : Pardon, Commutation and Reduction of Punishment in the Criminal Procedure Code Amendment Act (No. 23), B.E. 2548.

Types

1. Collective Royal Pardon
2. Individual Royal Pardon

Individual Royal Pardon is granted on special ground on auspicious nation events; for example, on the occasion of the Long-Reign Celebration and the Golden Jubilee.

Individual Royal Pardon

Individual Royal Pardon is granted as a matter of routine procedure. Any convicted prisoner or a concerned person wishing to petition his Majesty the King praying for pardon may do so by submitting such petition through official channel. However, whether or not the pardon is granted shall be subject to the King's discretion based on the recommendation submitted by the Minister of Justice.

Who can submit a petition?

- Convicted prisoners
- Concerned persons: parents, offsprings and spouses etc.
- Diplomatic representatives (only in the case of foreign prisoners)

When can the petition be submitted?

For prisoners imposed with sentence other than death, the petition can be submitted at once the case becomes final.

Procedure of submitting the petition

After a case has become final, a person sentenced to whatever punishment or an concerned person can submit a petition either through the prison authority, the Ministry of Justice, The Office of His Majesty Principal Private Secretary, the Ministry of Foreign Affairs or the Embassy of his/her country.

Upon receiving of such petition, the Department of Corrections shall forward the petition to the prison authority to verify the accuracy of information. After that, the Department shall forward the petition together with the recommendation to the Minister of Justice, who will then propose the petition to his Majesty the King through The Secretariat of the Cabinet and The Office of His Majesty Principal Private Secretary.

Once informed the result of the petition, Department of Corrections shall notify the petitioner and take action accordingly.
(Please see the procedure chart overleaf.)

All the procedure is taken by the authority, without requiring any actions of the prisoners.

(Note : Lawyers are not regarded as concerned persons)

คู่มือ

การขอพระราชทานอภัยโทษ

คำนำ

การพระราชทานอภัยไทย เป็นการพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ แก่ผู้ต้องโทษแล้วแต่กรณี นับเป็นหลักสำคัญส่งเสริมอ่อนน้อมถ่อมตน ให้บำราุงทัณฑ์และรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นธรรมแก่สังคม วัดถุประสงค์สำคัญของการอภัยไทยเพื่อสร้างไว้ซึ่งความยุติธรรมโดยสมบูรณ์ ตามหลักนิติธรรม ยังมีความนุ่มนายนพิเศษ โดยการยึดวันสำคัญมิengคลต่าง ๆ ของบ้านเมือง

การพิมพ์หนังสือ ครั้งที่ 2 ได้เพิ่มบทความและสาระใหม่ ๆ เพื่อให้ทันสมัย เป็นปัจจุบัน และสมบูรณ์เกิดความชัดเจนขึ้น เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ทั้งหมดสำเร็จลง ได้กีด้วยความร่วมมือของ คณะกรรมการและคณะทำงานหลายฝ่าย จึงขอขอบคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี่ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือนี้ จะอ่อนน้อมถ่อมตนแก่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และเรือนจำ/ทัณฑสถาน ตลอดจนผู้สนใจศึกษาด้วยความเข้มข้น การทูลเกล้าฯ ถวายถึง御คุณภาพของพระราชทานอภัยไทย

คณะกรรมการ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 การพระราชทานอภัยไทย	1
1.1 ประวัติความเป็นมา	
1.2 ผลของพระมหากรุณาธิคุณ	
บทที่ 2 ประเภทของการพระราชทานอภัยไทย	9
2.1 การพระราชทานอภัยไทยเป็นรายบุคคลหรือคณะบุคคล	
2.2 การพระราชทานอภัยไทยเป็นการทั่วไป (ตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยไทย)	
บทที่ 3 การประหารชีวิต	18
บรรนานุกรม	30
ภาคผนวก : กฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง และหนังสือสั่งการ	31

บทที่ 1

การพระราชทานอภัยไทย

การพระราชทานอภัยไทย หมายถึง การพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ แก่ผู้ต้องโทษให้ได้รับการปล่อยตัว หรือลดโทษแล้วแต่กรณี ทั้งในรูปของการพระราชทานอภัยไทยเป็นรายบุคคล (เฉพาะราย) แก่ผู้ต้องโทษที่ได้เข้าเรื่องราวุลเกล้าฯ ด้วยถือการพระราชทานอภัยไทยขึ้นมา และในรูปของการพระราชทานอภัยไทยเป็นการทั่วไปโดยรัฐบาล (คณะรัฐมนตรี) เป็นผู้เสนอให้มีการพระราชทานอภัยไทยเนื่องในโอกาส หรือวาระที่สำคัญเกี่ยวกับองค์พระมหากษัตริย์ และบ้านเมืองโดยจะกำหนดเป็นพระราชบัญญัติ

ประวัติ

การพระราชทานอภัยไทยเป็นประเพณีสืบทอดกันมาแต่ครั้งสมัยกรุงสุโขทัย เป็นการใช้พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานอภัยไทยให้แก่ผู้ต้องราชทัณฑ์เนื่องในโอกาสสำคัญของบ้านเมือง โดยเป็นไปตามพระราชดำริหรือพระราชบัญญัติขององค์พระมหากษัตริย์ ต่อมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี พ.ศ. 2475 การพระราชทานอภัยไทย จะกระทำในขอบเขตของกฎหมายบริหารและประมวลกฎหมายวิธิพิจารณาความอาญา ภาค 7 โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้แน่นอน คือ พระมหากษัตริย์จะทรงใช้พระราชอำนาจทางฝ่ายบริหารในการมีพระราชบัญชีฉบับเดียวกันที่ทูลเกล้าฯ ขึ้นมาหรือจากการถวายคำแนะนำนำของคณะรัฐมนตรี

วัตถุประสงค์ในการพระราชทานอภัยไทย

- เพื่อให้เกิดผลดีต่อความมั่นคงของชาติ เพราะการพระราชทานอภัยไทยก่อให้เกิดความรู้สึกสำนึกรักในพระมหากษัตริย์ ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ในหน้าผู้ต้องราชทัณฑ์
- การพระราชทานอภัยไทยจะสามารถแก้ไขความผิดพลาดในกระบวนการยุติธรรม เปิดโอกาสให้มีการทบทวนトイ้เบี้ยงเสด็จความบริสุทธิ์
- เป็นเครื่องมือของฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะในกิจการราชทัณฑ์ที่จะนำการพระราชทานอภัยไทยมาเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ต้องราชทัณฑ์ประพฤติปฏิบัติดี มีผลต่อการปกครองในเรื่องจำ
- ช่วยลดจำนวนนักโทษ ผ่อนคลายความแย้อดั้นเยิร์ดในเรือนจำลงได้ เป็นการประหยัดงบประมาณในการเลี้ยงดูนักโทษและการสร้างเรือนจำเพิ่มเติม
- ลดความเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมในความรู้สึกของนักโทษ ก่อให้เกิดความสำนึกรักในการทำความดีต่อไป เป็นการสนับสนุนนโยบายการแก้ไขผู้ต้องขังให้กลับประพฤติดีเป็นพลเมืองดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักอานุภาพไทยและทัณฑวิทยา
- เพื่อประโยชน์ต่อสันพันธุ์ในศรีราห์ว่างประเทศ ในกรณีที่มีการร้องขอจากประเทศหรือผู้นำของต่างประเทศ เช่น พระมหากษัตริย์, ประธานาธิบดี, นายกรัฐมนตรี ฯลฯ
- ผ่อนคลายความเคร่งครัดของกฎหมายตามลายลักษณ์อักษร โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและเหตุผลทางด้านมนุษยธรรม เช่น ความเจ็บป่วย นล deut จูงใจให้กระทำผิด ความเยาว์วัย หรือเหตุผล

ในด้านอื่น ๆ ตามแต่กรณี

การทุเลาโทษประหารชีวิต

มาตรา 262 บัญญัติว่า ภายในได้บังคับแห่งมาตรา 247 และ 248 เมื่อคดีถึงที่สุดผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิต ให้เจ้าหน้าที่นำตัวผู้นั้นไปประหารชีวิตเมื่อพ้นกำหนดคหกสิบวันนับแต่วันพิงค์คำพิพากษา เว้นแต่ในกรณีที่มีการถวายเรื่องราวหรือคำแนะนำนำข้อให้พระราชทานอภัยไทยตามมาตรา 261 ก็ให้ทุเลาการประหารชีวิตไว้จนกว่าจะพ้นกำหนดคหกสิบวัน นับแต่วันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยถวายเรื่องราวหรือคำแนะนำเขียนไปนั้น แต่ถ้าทรงยกเรื่องราวนี้เสีย ก็ให้จัดการประหารชีวิตก่อนกำหนดนี้ได้

เรื่องราวหรือคำแนะนำนำข้อพระราชทานอภัยไทยแก่ผู้ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิต ให้ถวายได้แต่ครั้งเดียวเท่านั้น

ตามบทบัญญัติตามานี้ ได้มีมาตรา 245 วรรคแรก บัญญัติว่างหลักไว้แล้วว่าเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้บังคับคดีโดยไม่ซักช้า แต่คดีที่จำเลยต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิต มาตรา 247 บัญญัติห้ามมิให้บังคับตามคำพิพากษางานกว่าจะได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยอภัยไทยแล้วและหงึ่งใจจะต้องประหารชีวิต ถ้ามีครรภ์อยู่ มาตรา 247 วรรคสอง ก็บัญญัติให้รอไว้จนคลอดบุตรเสียก่อนแล้วจึงให้ประหารชีวิต และถ้าบุตรคลอดได้ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิตเกิดวิกฤติก่อนถูกประหารชีวิต มาตรา 248 ก็บัญญัติให้รอการประหารชีวิตไว้ก่อนงานกว่าผู้นั้นจะหาย บทบัญญัติตามาตรา 262 ดังกล่าว จึงต้องบัญญัติให้อยู่ภายใต้บังคับแห่งมาตรา 247 และมาตรา 248 คือ ให้มีการทุเลาการบังคับไว้ตามบทบัญญัติตามาตราทั้งสองไว้ก่อน และถ้าไม่มีการทูลเกล้าฯ ถวายเรื่องราวขอรับพระราชทานอภัยไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก็มิได้ถวายคำแนะนำนำต่อพระมหากษัตริย์ขอให้พระราชทานอภัยไทยแก่ผู้ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิต มาตรา 262 นี้ จึงบัญญัติให้เจ้าหน้าที่นำตัวผู้นั้นไปประหารชีวิตเมื่อพ้นกำหนด 60 วัน นับแต่วันพิงค์คำพิพากษาถึงที่สุด แต่ในกรณีที่มีการถวายเรื่องราวหรือคำแนะนำเพื่อขอให้พระราชทานอภัยไทยตามมาตรา 261 ก็ให้ทุเลาการประหารชีวิตไว้ก่อนงานกว่าจะพ้นกำหนด 60 วัน นับแต่วันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยถวายเรื่องราวหรือคำแนะนำเขียนไปนั้น แต่ถ้าทรงยกเรื่องราวนี้เสีย ก็ให้จัดการประหารชีวิตก่อนกำหนด 60 วัน ดังกล่าวได้ ทั้งนี้เพราฯเรื่องราวหรือคำแนะนำนำข้อพระราชทานอภัยไทยแก่ผู้ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิต กฎหมายมาตรา 262 วรรคสอง บัญญัติให้ถวายได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น

การขอพระราชทานอภัยไทยอย่างอื่นไม่เป็นผลให้ทุเลาการลงโทษ

มาตรา 263 เหตุที่มีเรื่องราวพระราชทานอภัยไทยในโทษอย่างอื่นนอกจากโทษประหารชีวิต ไม่เป็นผลให้ทุเลาการลงโทษนั้น

ตามบทบัญญัติตามานี้ หมายความว่า ผู้ที่ต้องคำพิพากษาคดีอาญาถึงที่สุดให้ลงโทษอย่างอื่นซึ่งนิใช้โทษประหารชีวิตตามที่ได้กล่าวมาแล้ว เช่น โทษจำคุก โทษกักขัง โทษปรับหรือโทษรับทรัพย์สิน

กีดาน ผู้ที่ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษคืออาญาถึงที่สุดอย่างอื่นนอกจากโทษประหารชีวิตก็ย่อมมีสิทธิที่จะเขียนเรื่องราวขอรับพระราชทานอภัยไทยได้ตามมาตรา 259 และเมื่อกรณีไม่เข้าข้อยกเว้นที่ศาลจะมีอำนาจสั่งให้ทุเลาการบังคับให้จำคุกไว้ก่อนจนกว่าเหตุอันควรทุเลาจะหมดไป ตามที่มาตรา 246 บัญญัติไว้ในกรณี (1) เมื่อจำเลยวิกฤติ (2) เมื่อเกรงว่าจำเลยจะอันตรายแก่ชีวิตถ้าต้องจำคุก (3) ถ้าจำเลยมีครรภ์แต่เจ็บเดือนปีนไป หรือ (4) ถ้าจำเลยคลอดบุตรแล้วยังไม่ถึงเดือน เป็นต้น เมื่อผู้ต้องโทษได้เขียนเรื่องราวขอรับพระราชทานอภัยไทยไปแล้วกีดาน มาตรา 263 ก็บัญญัติว่าไม่เป็นผลให้ทุเลาการลงโทษนั้น เช่น ผู้ต้องคำพิพากษาคืออาญาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เป็นต้น ถึงแม้จะเขียนเรื่องราวพระราชทานอภัยไทยไปแล้ว ก็ไม่มีการได้รับการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษา คงต้องรับโทษจำคุกต่อไปตามคำพิพากษานั้น จนกว่าจะได้รับพระมหากรุณาให้ได้รับพระราชทานอภัยไทย ซึ่งแตกต่างกับการเขียนเรื่องราวพระราชทานอภัยไทยของผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ประหารชีวิตดังได้กล่าวมาแล้ว

ผลของพระมหากรุณาธิคุณที่มีการพระราชทานอภัยไทย

มาตรา 265 บัญญัติว่า ในกรณีที่มีการอภัยไทยเด็ดขาดโดยไม่มีเงื่อนไข ห้ามมิให้บังคับโทษนั้น ถ้าบังคับโทษไปบ้างแล้วให้หยุดทันที ถ้าเป็นโทษปรับที่ชำระแล้วให้คืนค่าปรับให้ไปทั้งหมด

ถ้าการอภัยไทยเป็นเพียงเปลี่ยนโทษหนักเป็นเบาหรือลดโทษ โทษที่เหลืออยู่ก็ให้บังคับไปได้ แต่ถ้าได้รับพระราชทานอภัยไทย ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับพ้นความรับผิดในการต้องคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินหรือค่าทดแทนตามคำพิพากษา

ตามบทบัญญัติตามนี้ หมายความว่า

1. ในกรณีที่มีการพระราชทานอภัยไทยเด็ดขาดปราศจากเงื่อนไข กฎหมายบัญญัติห้ามมิให้บังคับโทษนั้น กล่าวคือ ถึงแม้มีการบังคับโทษไปบ้างแล้วก็ต้องหยุดการบังคับโทษนั้นทันที เช่น จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกหรือต้องโทษกักขังแทนโทษปรับ ถ้าจำเลยได้รับพระราชทานอภัยไทยเด็ดขาดโดยไม่มีเงื่อนไข คือ เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์จะต้องปล่อยตัวจำเลยไปทันที ถ้าเป็นกรณีที่จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษปรับ และจำเลยได้ชำระค่าปรับไปแล้วครบถ้วนตามคำพิพากษาหรือบังไม่ครบถ้วน เงินที่จำเลยชำระไปแล้วเท่าใด กฎหมายบัญญัติให้คืนค่าปรับให้จำเลยไปทั้งหมด

2. ในกรณีการอภัยไทยเป็นแต่เพียงเปลี่ยนโทษหนักเป็นเบาหรือลดโทษเท่านั้น ถ้าขึ้นมีโทษหลังจากได้รับพระราชทานอภัยไทย ให้เปลี่ยนเป็นเบาหรือลดโทษแล้วเหลืออยู่ ตามกฎหมายก็ให้บังคับเฉพาะสำหรับโทษที่บังเหลืออยู่นั้นต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดโทษตามคำพิพากษาของศาล

3. การได้รับพระราชทานอภัยไทยนี้ ถ้าจำเลยต้องคำพิพากษาให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่ผู้เสียหายหรือโจทก์ร่วม หรือให้ใช้ค่าทดแทนตามคำพิพากษา ซึ่งจำเลยจะต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าว เพราะเป็นการบังคับตามคำขอในทางแพ่งไม่ใช่เป็นโทษอาญา ฉะนั้น จำเลยจึงไม่มีสิทธิที่จะขอรับพระราชทานอภัยไทยได้ จึงไม่เป็นเหตุให้จำเลยผู้ได้รับพระราชทานอภัยไทยทางอาญาพ้นความรับผิดในการต้องคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินหรือค่าทดแทนตามคำพิพากษา

ผลของการอภิไทยและนิรไทยกรรม อภิไทยไม่เป็นเหตุให้พันธิด แต่นิรไทยกรรมเป็นผลให้พันธิด

เหตุที่มีเรื่องราวพระราชทานอภิไทย ในไทยอย่างอื่นนอกจากไทยประหารชีวิตไม่เป็นผลให้ทุเดาการลงโทษนั้น เพราะเมื่อคดีถึงที่สุด ผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิต กฎหมายบัญญัติให้เจ้าหน้าที่นำตัวผู้นั้นไปประหารชีวิตเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันฟังคำพิพากษา เว้นแต่ในกรณีที่มีการถวายเรื่องราวหรือคำแนะนำนำอิให้พระราชทานอภิไทย ก็ให้ทุเดาการประหารชีวิตไว้จนกว่าจะพ้นกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยถวายเรื่องราวหรือคำแนะนำขึ้นไปนั้น แต่ถ้าทรงยกเรื่องราวนั้นเสียก็ให้จัดการประหารชีวิตก่อนกำหนดนี้ได้

ในกรณีที่มีการอภิไทยเด็ดขาด โดยไม่มีเงื่อนไข ห้ามนำให้บังคับโทษนั้น ถ้าบังคับโทษไปบ้างแล้วให้หยุดทันที ถ้าเป็นโทษปรับที่ชำระแล้วให้คืนค่าปรับให้ไปทั้งหมด

ถ้าการอภิไทยเป็นแต่เพียงเปลี่ยนโทษหนักเป็นเบาหรือลดโทษ โทษที่เหลืออยู่ก็ให้บังคับไปได้

แต่การได้รับพระราชทานอภิไทย ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับพ้นความรับผิดในการต้องคืนหรือใช้ราคารหรัพย์สินหรือค่าทดแทนตามคำพิพากษา

เมื่อผู้ได้รับพระราชทานอภิไทย เนื่องจากกรรมการทำความผิดอย่างหนึ่งถูกฟ้องว่ากระทำความผิดอีกอย่างหนึ่ง อภิไทยนั้นย่อมไม่คดจำนำจศากลที่จะเพิ่มโทษ หรือไม่รอการลงอาญาตามกฎหมายอาญาว่าด้วยการทำความผิดหลายครั้ง ไม่เข้าหูลานหรือว่าด้วยรอการลงอาญา

ส่วนผลของนิรไทยกรรม ตามพระราชกำหนดและพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมนั้น ส่วนใหญ่จะบัญญัติให้บรรดากรรมการทำทั้งหลายทั้งสิ้นของบุคคลใด ๆ ก่อนวันใช้กฎหมายนิรโทษกรรมนั้น เมื่อในกรรมการทำรัฐประหาร หากเป็นการผิดกฎหมายใด ๆ ก็ให้ผู้กระทำพ้นจากการรับผิดโดยสิ้นเชิง และการใด ๆ ที่ได้กระทำตลอดจนประการและคำสั่งใด ๆ ที่ได้ออกสืบเนื่องในการกระทำรัฐประหารที่กล่าวแล้ว ให้ถือว่าเป็นอันชอบด้วยกฎหมายทุกประการ

อนึ่ง ถ้าเป็นเรื่องสมควรนิรโทษกรรมให้แก่ผู้ที่ได้กระทำความผิดฐานกบฏลาจล และผู้ที่ได้กระทำความผิดอันเกี่ยวเนื่องจากการกระทำการป้องกัน ระวัง หรือปราบปรามการกบฏหรือจลาจล บรรดากรรมการทำของบุคคลใด ๆ หากเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฐานกบฏภายในราชอาณาจกร ฐานกบฏภายในราชอาณาจกร ฐานก่อการจลาจลหรือตามกฎหมายอื่นซึ่งเป็นความผิด ท่านองเดียวกันกับความผิดดังกล่าวแล้ว ก็ให้การกระทำ เช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป และให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และถ้าผู้กระทำดังกล่าวถูกควบคุมตัวอยู่ในระหว่างการสอบสวน ให้ปล่อยตัวไปในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หรือถ้าผู้กระทำดังกล่าวถูกควบคุมตัวอยู่ในระหว่างการดำเนินคดีให้ปล่อยตัวไปโดยเร็ว และถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้าผู้นั้นรับโทษอยู่ ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง

อภัยไทยไม่เป็นผลให้พ้นความผิด แต่การถ่างมลทินเป็นผลให้ถือว่ามิได้เกยอกองไทยในความผิดหรือยกลงทัณฑ์ของวินัย

ในการพิทีมีการพระราชทานอภัยไทยเด็ดขาดโดยไม่มีเงื่อนไข กฎหมายบัญญัติห้ามนิให้บังคับไทยนั้น ถ้าบังคับไทยไปบ้างแล้วให้หยุดทันที ถ้าเป็นไทยปรับที่ชำระแล้วให้คืนค่าปรับให้ไปทั้งหมดถ้าการอภัยไทยเป็นแต่เพียงเปลี่ยนโทษหนักเป็นเบา หรือลดโทษที่เหลืออยู่ให้บังคับไปได้ แต่การได้รับพระราชทานอภัยไทย ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับพ้นความรับผิดในการต้องคืนหรือใช้ราชทรัพย์สินหรือค่าทดแทนตามคำพิพากษา

เมื่อผู้ได้รับพระราชทานอภัยไทย เนื่องจากการกระทำความผิดอย่างหนึ่ง ถูกฟ้องว่ากระทำความผิดอีกอย่างหนึ่ง อภัยไทยนั้นย่อมไม่ตัดอำนาจศาลที่จะเพิ่มโทษหรือไม่ร้องขอตามกฎหมายว่าด้วยกระทำความผิดหลายครั้งไม่เข็คหลานหรือว่าด้วยการรอการลงโทษ

ส่วนผลของการถ่างมลทิน ตามพระราชบัญญัติถ่างมลทินแต่ละฉบับ จะบัญญัติให้มีการถ่างมลทินให้แก่ผู้ด้องไทยตามคำพิพากษาในคดีความผิดต่าง ๆ ซึ่งได้พ้นไทยไปแล้ว รวมทั้งผู้ถูกลงโทษทางวินัยของกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ซึ่งได้ร้องขอลงโทษทางวินัยไปแล้วเพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้มีสิทธิสมบูรณ์เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปซึ่งไม่เคยรับโทษมาก่อน โดยให้อีกเส้นอนว่ามิได้เกยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดในคดีนั้น ๆ หรือให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เกยต้องถูกลงโทษทางวินัย

บทที่ 2

ประเภทของการพระราชทานอภัยโทษ

1. การพระราชทานอภัยโทษเป็นรายบุคคลหรือคณะบุคคล
2. การพระราชทานอภัยโทษเป็นการทั่วไป

1. การพระราชทานอภัยโทษเป็นรายบุคคลหรือคณะบุคคล

หลักเกณฑ์การขอพระราชทานอภัยโทษ

การขอพระราชทานอภัยโทษเป็นรายบุคคล (เฉพาะราย) เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 191 ซึ่งบัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษ” และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 259 - 267 โดยมาตรา 259 กำหนดให้ผู้ต้องคำพิพากษาที่คดีถึงที่สุดหรือผู้ที่มีประโยชน์เกี่ยวข้อง เช่น บิดา มารดา บุตร-ธิดา ฯลฯ เป็นผู้ยื่นเรื่องราวทุลเกล้าฯ ด้วยถึกษาของพระราชทานอภัยโทษต่อองค์พระมหากษัตริย์ ทั้งนี้จะดำเนินการได้ต่อเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว หรือในกรณีที่ไม่มีผู้ใดถูกความเรื่องราว ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเห็นเป็นการสมควรจะถูกดำเนินการนำของพระราชทานอภัยโทษให้ก็ได้ ตามนัยแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 261 วรรคสอง การขอพระราชทานอภัยโทษโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมนี้ จะดำเนินการได้ต่อเมื่อคดีถึงที่สุดแล้วเช่นเดียวกัน

ในการยื่นเรื่องราวทุลเกล้าฯ ด้วยถึกษาของพระราชทานอภัยโทษ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 261 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีหน้าที่ถ่ายรีบเรื่องราวด้วยพระมหากษัตริย์ พร้อมทั้งถวายความเห็นว่าควรพระราชทานอภัยโทษให้หรือไม่ เมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้วจะทรงมีพระบรมราชโินิจฉัยว่าสมควรพระราชทานอภัยโทษให้หรือไม่ประการใด หากพระราชทานอภัยโทษให้อาจจะเป็นการพระราชทานอภัยโทษให้ทั้งหมดโดยให้ปล่อยตัวไปหรือพระราชทานอภัยโทษให้เป็นบางส่วน เช่นลดโทษจากประหารชีวิตเป็นจำคุกตลอดชีวิตริสลดโทษจากกำหนดระยะเวลาต้องโทษเดิมลง การพระราชทานอภัยโทษให้นี้จะมีพระบรมราชโองการพระราชทานอภัยโทษลงนามเป็นการเฉพาะ โดยมีนาขกรรัฐมนตรีเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส่วนในรายที่ไม่พระราชทานอภัยโทษให้ จะมีหนังสือสำคัญแจ้งผลถึกษาโดยอ้างพระราชกระแสว่าความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้วมีพระราชกระแสให้ยกถึกษา หนังสือสำคัญดังกล่าวนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามแจ้งพระราชกระแส

อนึ่ง เรื่องราวของพระราชทานอภัยโทษซึ่งไม่ใช่โทษประหารชีวิต ถ้ามีพระราชกระแสให้ยกถึกษาแล้ว จะยื่นใหม่อีกไม่ได้จนกว่าจะพื้นสองปีนับแต่วันถูกขังรักษา ก็อ จะต้องรอให้พื้นสองปีไปก่อน จึงจะยื่นทุลเกล้าฯ ด้วยถึกษาของพระราชทานอภัยโทษซึ่งนำไปใหม่ได้ ตามนัยแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 264

วิธีการและขั้นตอนการดำเนินการขอพระราชทานอภัยไทยเป็นรายบุคคล

ผู้ต้องคำพิพากษาให้รับโทษหรือผู้ที่มีประวัติชน์เกี่ยวข้องจะใช้สิทธิขึ้นเรื่องราชฎาฯ ถวายถึงกิจการขอพระราชทานอภัยไทย ผ่านเรือนจำ/ทัณฑสถาน หรือส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องก็ได้ เช่น สำนักราชเลขานุการ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ (กรณีเป็นนักไทยชาวต่างประเทศ) หรือกรมราชทัณฑ์ เมื่อเรือนจำหรือทัณฑสถานได้รับเรื่องราชฎาฯ ถวายถึงกิจการขอพระราชทานอภัยไทยของนักไทยเดียว หรือผู้มีประวัติชน์เกี่ยวข้องเดียว จะต้องดำเนินการดังนี้

1. การสอบสวนเรื่องราชฎาฯ ถวายถึงกิจการขอพระราชทานอภัยไทย

1.1 การขึ้นเรื่องราชฎาฯ ถวายถึงกิจการขอพระราชทานอภัยไทยผู้ที่จะมีสิทธิขึ้นเรื่องราชฎาฯ ถวายถึงกิจการขอพระราชทานอภัยไทยได้ จะต้องเป็นผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้รับโทษประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ หรือรับทรัพย์สิน หรือผู้มีประวัติชน์เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว เช่น บิดา มารดา บุตร ภรรยา ญาติที่เกี่ยวข้องใกล้ชิด ไม่รวมถึงทนายความ ซึ่งไม่ถือว่าเป็นผู้ที่มีประวัติชน์เกี่ยวข้องตามมาตรา 259 (ตามนัยหนังสือสำนักงานคณะกรรมการคุยดูถูกถือว่า ที่ นร. 0601/075 ลงวันที่ 15 ตุลาคม 2531) หรือสถานเอกอัครราชทูต กรณีที่เป็นนักไทยต่างชาติ โดยบุคคลเหล่านี้ผู้ใดเป็นผู้ขึ้นจะต้องเป็นผู้ลงลายมือชื่อในถึงกิจการฎาฯ

1.2 เมื่อเรือนจำ/ทัณฑสถานได้รับถึงกิจการฎาฯ ขอพระราชทานอภัยไทยของผู้ต้องขังหรือผู้มีประวัติชน์เกี่ยวข้อง ให้เรือนจำ/ทัณฑสถานดำเนินการสอบสวนเรื่องราชฎาฯ เพื่อร่วบรวมเอกสารหลักฐานให้แล้วเสร็จ แล้วส่งเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้ไปยังราชทัณฑ์เพื่อประกอบการพิจารณา จำนวนอย่างละ 2 ชุด คือ

1.2.1 แบบสอบถามเรื่องราชฎาฯ ถวายถึงกิจการขอพระราชทานอภัยไทย ซึ่งให้ใช้แบบตามตัวอย่างแนบท้าย

1.2.2 ถึงกิจการฎาฯ ขอพระราชทานอภัยไทยของผู้ต้องขังหรือผู้มีประวัติชน์เกี่ยวข้อง

1.2.3 สำเนาคำพิพากษายุกหันศาลาที่ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับวันที่ศาลาได้อ่านคำพิพากษาให้คุกความพึงเมื่อใด และมีการรับรองสำเนาถูกต้องโดยเจ้าหน้าที่ศาลา

1.2.4 สำเนาหมายเข้าคุกเมื่อคดีถึงที่สุดและหมายลดโทษ

1.2.5 ทะเบียนประวัติอาชญากร (ยกเว้นกรณีนักไทยชาวต่างประเทศ)

1.2.6 สำเนาทะเบียนรายตัว (ร.ท. 101) ที่มีข้อความถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

1.2.7 บันทึกความเห็นของแพทย์หรือจิตแพทย์ กรณีนักไทยประหารชีวิต หรือนักไทยอื่นที่อ้างปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ความพิการของร่างกาย ความบกพร่องทางจิตใจและอารมณ์

1.2.8 คำสั่งของคณะกรรมการคุยดูจัดการตัวราชทัณฑ์หรือที่ตั้งนักโทษ ยกเว้นผลตรวจนร่องรอยหารือผลทหาร

1.2.9 หนังสือสถานทูตรับรองการส่งตัวกลับประเทศไทย (กรณีนักไทยชาวต่างชาติ)

1.2.10 เอกสารอื่นๆ (ถ้ามี)

ในการส่งเรื่องราวภูเก็ตฯ ถวายถึกษาของพระราษฎร์ท่านอภัยไทยเด็ขาดทุกรายไปให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาดำเนินการ เรือนจำ/ทัณฑสถาน จะต้องรวบรวมเอกสารตามรายการดังกล่าวให้ครบถ้วนเต็มที่

2. การดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารในการขอพระราชทานอภัยไทย

2.1 แบบสอบถามเรื่องราวของพระราชทานอภัยไทยต้องมีรายละเอียดถูกต้องครบถ้วน

2.2 หมายเข้าคุกเมื่อคดีถึงที่สุดจะต้องครบถ้วนทุกด้านคือหากต้องโทษหลายคดี รวมทั้งหมายลดโทษหากได้รับการพระราชทานอภัยลดโทษ จะต้องมีรายละเอียดที่สำคัญครบถ้วน ดังนี้

2.2.1 วันที่คดีถึงที่สุด

2.2.2 วันเริ่มต้นนับโทษเข้าคุก

2.2.3 หมายเลขคดีคำและหมายเลขคดีแดง ต้องตรงกันกับสำเนาคำพิพากษาศาลชั้นต้น

2.3 สำเนาคำพิพากษารอบถ้วนทุกชั้นศาลและทุกด้านที่มีการพิจารณาคดี และจะต้องมีการรับรองสำเนาถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ของศาล มีข้อความชัดเจน รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับวันที่ศาลอ่านคำพิพากษา

2.4 รายการประวัติของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจนครบาล ซึ่งจะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติการกระทำความผิด โดยจะต้องดำเนินการประสานงานกับสำนักงานตำรวจนครบาล

2.5 ทะเบียนประวัติรายตัว (ร.ท. 101) ต้องเป็นปัจจุบัน และคงรายละเอียดให้ครบถ้วนชัดเจนที่สำคัญ ดัง

2.5.1 การเลื่อนชั้นและลดชั้น หากถูกลงโทษทางวินัยในระหว่างต้องโทษให้ส่งสำเนาคำสั่งลงโทษไปประกอบด้วย

2.5.2 การฝึกวิชาชีพ

2.5.3 การศึกษา

2.5.4 รูปถ่าย

2.6 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้มีการระบุเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก และกรณีเป็นบุคคลต่างด้าว ต้องมีเอกสารสำเนาหนังสือเดินทางหรือหนังสือสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลที่รับรองว่าตนไทยเด็ขาดเป็นบุคคลสัญชาตินั้นจริง โดยเอกสารดังที่กล่าวให้ผู้ยื่นฎีกาลงลายมือชื่อรับรองสำเนาและมีเจ้าหน้าที่ของเรือนจำ/ทัณฑสถานลงลายมือชื่อรับรองสำเนาหลักฐานดังกล่าวอีกชั้นหนึ่ง

2.7 เอกสารประกอบอื่น ๆ (ถ้ามี) เช่น

2.7.1 หนังสือรับรองความประพฤติจากผู้นำในชุมชนหรือเจ้าหน้าที่

2.7.2 เอกสารและหรือภาพถ่ายแสดงการประกอบคุณงานความดีตามที่อ้าง

2.7.3 ใบรับรองแพทย์และหรือภาพถ่ายแสดงความเจ็บป่วยตามที่อ้าง.

เมื่อเรือนจำหรือทัณฑสถานรวบรวมเอกสารดังกล่าวข้างต้นครบถ้วนแล้ว ให้จัดทำเป็น 3 ชุด แล้วจัดส่งไปยังกรมราชทัณฑ์เพื่อพิจารณาดำเนินการจำนวน 2 ชุด เก็บไว้ที่เรือนจำฯ 1 ชุด กรมราชทัณฑ์จะประมวลเรื่องราวโดยใช้ข้อมูลรายละเอียดจากเอกสารดังกล่าวข้างต้น แล้วเสนอความเห็นต่อกระทรวงยุติธรรมในการพิจารณานำเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความขึ้นกราบบังคมทูลฯ ต่อไป ซึ่งความสมบูรณ์ของเอกสารมีความสำคัญต่อการพิจารณาเป็นอย่างยิ่ง

3. การดำเนินเกี่ยวกับการขอพระราชทานอภัยโทษเป็นรายบุคคล

แนวทางปฏิบัติ

เมื่อผู้ต้องขังต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้รับโทษประหารชีวิตหรือจำคุก ให้เรือนจำ/ทัณฑสถานดำเนินการดังนี้

3.1 ชี้แจงทำความเข้าใจแก่นักโทษเด็ขาดเหล่านั้นทุกคนให้ทราบถึงสิทธิของคนเองและผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง ยื่นเรื่องราวทูลเกล้าฯ ถวายถึกษาขอพระราชทานอภัยโทษ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 259-267

3.2 เนื่องจากถึกษาทูลเกล้าฯ ดังกล่าว จะต้องนำขึ้นกราบบังคมทูลฯ ต่อองค์พระมหากษัตริย์ หากเอกสารที่จะนำขึ้นกราบบังคมทูลฯ "ไม่ถูกต้อง (เช่น แบบสอบถามเรื่องราวด และร.ท. 101 ขัดแย้งกัน)" "ไม่สมบูรณ์" "ไม่ชัดเจน" หรือไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยก็จะเป็นการไม่บังควร ในการนี้ จึงให้เรือนจำ/ทัณฑสถานที่จะส่งเรื่องราวทูลเกล้าฯ ถวายถึกษาขอพระราชทานอภัยโทษไปให้กรมราชทัณฑ์พิจารณาดำเนินการ จัดเอกสารให้เป็นระเบียบเรียบร้อย โดยเอกสารนั้นต้องมีข้อความที่สมบูรณ์ชัดเจนไม่ลับเลื่อน (ทั้งด้านฉบับและสำเนา) ไม่ควรมีการเขียนเพิ่มเติม เน้นข้อความ รอยยับ หรือฉีกขาด และขนาดของกระดาษที่ใช้ควรเป็นขนาดมาตรฐานของทางราชการ (A4) และในการจัดส่งเอกสารให้จัดทำบัญชีคุมเอกสารให้ชัดเจนด้วยว่าได้จัดส่งเอกสารใดบ้างไปให้กรมราชทัณฑ์และจัดส่งไปจำนวนเท่าใด

3.3 กรณีที่ผู้ต้องขังซึ่งได้ยื่นเรื่องราวทูลเกล้าฯ ถวายถึกษาขอพระราชทานอภัยโทษไว้เสียชีวิตหรือได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษ ให้เรือนจำ/ทัณฑสถานแจ้งเหตุดังกล่าวทางโทรศัพท์ไปให้ส่วนอภัยโทษ สำนักทัณฑ์ปฏิบัติ กรมราชทัณฑ์ทราบเป็นการค่อนก่อน แล้วจึงแจ้งเป็นหนังสือไปให้กรมราชทัณฑ์ทราบในภายหลัง เพื่อส่วนอภัยโทษจะได้ประสานสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบและยุติเรื่อง ทั้งนี้ เนื่องจากหากถึกษาทูลเกล้าฯ ของผู้ต้องขังที่เสียชีวิต หรือได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษได้ดำเนินการไปตามขั้นตอนจนมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ลดโทษหรือปล่อยตัวแล้ว จะเป็นการไม่บังควร

กรณีเช่นเดียวกันนี้ ให้ออกปฏิบัติรวมถึงผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวคุณประพฤติจากการพักการลงโทษหรือคดวันต้องโทษจำคุกด้วย โดยก่อนที่จะทำการปล่อยตัวให้เรือนจำ/ทัณฑสถานสอนตามผู้ต้องขังทราบนั้นว่าบังประสงค์จะยื่นถึกษาทูลเกล้าฯ ต่อไปอีกหรือไม่ หากไม่ประสงค์จะยื่นถึกษาต่อไป ให้ทำหนังสือยืนยันแล้วรายงานให้กรมฯ ทราบ เพื่อเป็นการรายงานข้อเท็จจริงเพิ่มเติมให้สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ เพื่อยุติเรื่องหรือประกอบการพิจารณาความขึ้นกราบบังคมทูล (กรณีที่นักโทษประ伤ค

จะเป็นถูกกान์ ต่อไป)

3.4 กรณีผู้ต้องขังที่อยู่ในวัยชรา (60 ปีขึ้นไป) ทุพพลภาพเจ็บป่วยเรื้อรัง และเป็นโรคจิตซึ่งไม่สามารถช่วยตัวเองได้ และไม่อยู่ในเกณฑ์พักรถลงโทษ ให้เรือนจำ/หัมสถาน แนะนำผู้ต้องขังหรือผู้มีประวัติชน์เกี่ยวกับนักโทษเด็กๆ ขอพระราชทานอภัยโทษ เช่นเดียวกับนักโทษเด็กๆ ทั่วไป

3.5 กรณีนักโทษเด็กๆ ประหารชีวิตเมื่อคดีถึงที่สุด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 262 กำหนดให้เจ้าหน้าที่นำตัวไปประหารชีวิตเมื่อพ้นกำหนดคุมสินวัน นับแต่วันฟังคำพิพากษา หากไม่มีการขึ้นเรื่องราชทูลเกล้าฯ ภายในระยะเวลาของพระราชทานอภัยโทษ ให้เรือนจำ/หัมสถาน ถือเป็นหน้าที่ในการชี้แจงทำความเข้าใจแก่นักโทษเด็กๆ ประหารชีวิตเหล่านี้ให้ทราบถึงสิทธิในการทูลเกล้าฯ ภายในระยะเวลาของพระราชทานอภัยโทษ แม้ว่านักโทษผู้นั้นจะอยู่ระหว่างรอการข้อหาไปเรื่องจำกลางบางขวางหรือหัมสถาน ผู้ยังคงดำเนินคดีอื่น หรือเรือนจำอื่น แล้วแต่กรณี หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาคดีอื่น หรือต้องอาชญาคดีเดิมคดีอื่น ก็ตาม ทั้งนี้ได้มีนักโทษเด็กๆ ประหารชีวิตหลายรายไม่ทราบถึงสิทธิดังกล่าว ทำให้บางราชด้องเสียสิทธิตามกฎหมายไป ดังนั้น หากนักโทษเด็กๆ ประหารชีวิตรายใด ไม่ได้ขึ้นเรื่องราชทูลเกล้าฯ ภายในระยะเวลาของพระราชทานอภัยโทษภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ให้เรือนจำรายงานไปกรมราชทัณฑ์โดยด่วน

เนื่องจากได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2546 แก้ไขมาตรา 19 เป็นวิธีการประหารชีวิตจากการเอาไปยิงเสียเลียให้ตาย ให้เป็นจุดยาหรือสารพิษให้ตาย และได้มีระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประหารชีวิตนักโทษ พ.ศ. 2546 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2546 กำหนดแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับนักโทษเด็กๆ ประหารชีวิตก่อนการบังคับโทษเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จึงให้เรือนจำ/หัมสถานเตรียมการดังต่อไปนี้

3.5.1 เมื่อศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาให้ประหารชีวิตผู้ต้องขัง และผู้ต้องขังนั้นถูกคุมขังหรือถูกส่งตัวเข้าคุมขังในเรือนจำ ให้เรือนจำถ่ายรูปผู้ต้องขังนั้นไว้ 6 ชุด ชุดหนึ่งประกอบด้วยรูปครึ่งตัวหน้าตรงและรูปด้านข้างทั้งสองข้างขนาดรูปปานะ $4'' \times 6''$ ติดไว้ในกระดาษแผ่นเดียวกัน และระบุชื่อ - สกุล, ฐานความผิด, หมายเลขคดีแดง, ศาลที่พิพากษา และวัน เดือน ปีที่ถ่ายรูป และเจ้าหน้าที่เรือนจำลงนามรับรองไว้ที่ด้านหน้ารูปทุกรูป และจัดทำแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือทั้งสองข้างของผู้ต้องขังไว้ 3 แผ่น รวมทั้งจัดทำบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวหนีรูปพรรณของผู้ต้องขังไว้ 1 ฉบับ แล้วให้ส่งรูปถ่ายไปที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจนแห่งชาติ และพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีแห่งละ 1 ชุด พร้อมแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือทั้งสองข้างแห่งละ 1 แผ่น ส่งรูปถ่ายให้ศาลชั้นต้น 2 ชุด กรมราชทัณฑ์ 1 ชุด นอกนั้นให้เก็บไว้ที่เรือนจำเพื่อการตรวจสอบ

เมื่อมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ประหารชีวิตนักโทษเด็กๆ ให้เรือนจำ/หัมสถานดำเนินการถ่ายรูป จัดทำแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ และบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวหนีรูปพรรณของนักโทษเด็กฯ เช่นเดียวกับวาระก่อน แต่ให้ระบุรายละเอียดเพิ่มเกี่ยวกับวันที่คดีถึงที่สุดและชื่อศาล เพื่อการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง โดยให้จัดเก็บรูปถ่าย แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวหนีรูปพรรณไว้ที่เรือนจำ 1 ชุด นอกนั้นให้จัดส่งไปกรมราชทัณฑ์เพื่อจะได้ส่งต่อไปยังหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ตรวจสอบยืนยัน

ตัวบุคคลว่าเป็นจำเลยในคดีที่ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิตหรือไม่ โดยให้ผู้พิพากษาซึ่งนั่งพิจารณาคดีนั้น พนักงานสอบสวนเข้าของคดีและกองทะเบียนประวัติยาชญากร สำนักงานตำรวจนแห่งชาติ แข้งผลการตรวจสอบไปที่กรมราชทัณฑ์ ผลการตรวจสอบรูปถ่ายและลายพิมพ์นิ้วนือให้เก็บรักษาไว้ที่กรมราชทัณฑ์

3.5.2 ขอคัดสำเนาคำพิพากษาทุกชั้นศาล มาเก็บแนบไว้กับสำเนาทะเบียนรายดัวผู้ต้องขัง (ร.ท. 101) เพื่อเป็นการเตรียมเอกสารเกี่ยวกับการขอพระราชทานอภัยไทยไว้ล่วงหน้าและเมื่อเรือนจำ/ทัณฑสถานได้ขยับนักโทษประหารชีวิตไปควบคุมที่เรือนจำกลางบางขวาง ทัณฑสถานหญิงกลาง หรือเรือนจำ/ทัณฑสถานอื่นแล้วแต่กรณี ให้ส่งสำเนาคำพิพากษาทุกชั้นศาลกับสำเนาทะเบียนรายดัวผู้ต้องขัง (ร.ท. 101) และรูปถ่าย 1 ชุด พร้อมแผ่นพิมพ์ลายนิ้วนือทั้งสองข้าง 1 แผ่น ที่เรือนจำ/ทัณฑสถานเก็บไว้ไปพร้อมกับตัวนักโทษด้วย

3.5.3 ขอความร่วมมือจากจิตแพทย์มาทำการตรวจสุขภาพจิตของนักโทษประหารชีวิตทุกราย หากเป็นห่วงใจให้แพทย์ตรวจการตั้งครรภ์ตั้งแต่วันที่คดีถึงที่สุดด้วย เพื่อการเตรียมไว้ล่วงหน้า

3.5.4 เมื่อนักโทษเดือดร้ายประหารชีวิตได้ยื่นฎีกาทูลเกล้าฯ ขอพระราชทานอภัยไทยต่อเรือนจำ/ทัณฑสถาน ภายใน 60 วัน นับแต่ฟังคำพิพากษา ให้ถือว่านักโทษเดือดร้ายนี้ได้ยื่นฎีกาทูลเกล้าฯ ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว โดยให้เรือนจำ/ทัณฑสถานลงรับไว้เป็นหลักฐาน หลังจากนั้นจึงให้รวบรวมเอกสารต่างๆ ที่มีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องกันให้ครบถ้วน ตามนัยหนังสือกรมราชทัณฑ์ที่ บช 0706/ว 32 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2551 จำนวนอย่างละ 2 ชุด ส่งให้กรมราชทัณฑ์โดยค่าวัน

วิธีการดำเนินการในขั้นตอนของกรมราชทัณฑ์

เมื่อกรมราชทัณฑ์ได้รับเรื่องราวของพระราชทานอภัยไทยจากเรือนจำ/ทัณฑสถานแล้ว จะดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบเรื่องราวโดยละเอียดเกี่ยวกับฎีกา คำพิพากษา หมายจำคุก หมายลดโทษ เอกสารประกอบเรื่องราวว่าถูกต้องตามระเบียบหรือไม่ หากไม่ถูกต้องจะขัดสังกัดนับไปเรือนจำและทัณฑสถานเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง

2. ในกรณีมีปัญหาที่จะต้องขอทราบข้อเท็จจริง ประวัติการกระทำผิดหรือรายละเอียดบางประการเกี่ยวกับนักโทษ จะต้องประสานงานไปยังเรือนจำ หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจนแห่งชาติ สถานีตำรวจนครบาลท้องที่ หรือศาล เป็นต้น

3. ในรายที่เป็นนักโทษความผิดคดียาเสพติดให้ไทย ต้องขอทราบข้อมูลประวัติการกระทำผิดไปยังสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาทุกราย

4. สรุปย่อฎีกาทูลเกล้าฯ และคำพิพากษainคดีของนักโทษเดือดร้ายนั้นๆ

5. ประมาณเรื่องราว ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายและเหตุผลที่จะด้วยความเห็นเช่นนี้ไปตามลำดับชั้น จนถึงกระทรวงยุติธรรม เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมพิจารณาให้ความเห็นแล้ว จะเสนอเรื่องเพื่อ

นายกรัฐมนตรีนำความขึ้นกราบบังคมทูลฯ ต่อไป

6. เมื่อมีพระบรมราชโองการจัดขึ้นในเรื่องราวทุกเก้าฯ ถวายภักดีเป็นประการใด กรมราชทัณฑ์จะแจ้งให้เรือนจำหรือทัณฑสถานทราบเพื่อแจ้งผู้ดูดวยภักดี และบันทึกรับทราบไว้เป็นหลักฐานต่อไป

7. กรณีนักโทษซึ่งต้องคำพิพากษารถึงที่สุดให้ประหารชีวิตก็จะต้องดำเนินการโดยนัยเดียวกันกับการขอพระราชทานอภัยไทยเป็นรายบุคคลดังกล่าวมาแล้ว หากมีพระราชกระแสให้ยกภักดี คือไม่พระราชทานอภัยไทยให้ กรมราชทัณฑ์จะแจ้งเรือนจำให้บังคับโทษประหารชีวิตกับนักโทษรายนั้นโดยไม่ชักช้า

2. การพระราชทานอภัยไทยเป็นการทั่วไป

การพระราชทานอภัยไทยเป็นการทั่วไป หมายถึง การพระราชทานอภัยไทยแก่นักโทษเด็ดขาดทุกคนซึ่งอาจจะมีข้อยกเว้นความผิดในบางลักษณะที่เห็นว่าเป็นภัยต่อสังคมย่างร้ายแรง การพระราชทานอภัยไทยประเภทนี้ จะดำเนินการโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกាពริบัติพระราชทานอภัยไทยตามการถวายคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี

การที่คณะรัฐมนตรีจะกราบบังคมทูลฯ ขอพระราชทานอภัยไทยให้เป็นการทั่วไปนั้น จะต้องเป็นกรณีมีเหตุอันสมควร เช่น เกี่ยวนேื่องกับพระราชประเพณีที่สำคัญ หรือมีภาระสำคัญต่อเหตุการณ์บ้านเมืองหรือเหตุผลในทางราชการฯ

ส่วนหลักเกณฑ์ที่นักโทษเด็ดขาดผู้ใดจะได้รับพระราชทานอภัยไทยเท่าไหร่บ้างในนั้น จะกำหนดรายละเอียดไว้ในพระราชกฤษฎีกាពริบัติพระราชทานอภัยไทยที่ตราขึ้นในแต่ละครั้ง ทั้งนี้ มีหลักเกณฑ์ใหญ่ๆ อยู่ 3 ประการ คือ

1. เกณฑ์ได้รับพระราชทานอภัยไทยปล่อยตัวไป
2. เกณฑ์ได้รับพระราชทานอภัยไทยลดโทษ
3. เกณฑ์ไม่ได้รับพระราชทานอภัยไทย

วิธีการและขั้นตอนการพระราชทานอภัยไทยเป็นการทั่วไป

1. รัฐบาลมีนโยบายจะให้มีการพระราชทานอภัยไทยแก่นักโทษเด็ดขาดเป็นการทั่วไปเนื่องในโอกาสสำคัญของบ้านเมืองหรือโอกาสสำคัญที่เกี่ยวข้องกับองค์พระมหากษัตริย์

2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะกรรมการ คณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 คณะกรรมการพิจารณาการพระราชทานอภัยไทย ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม สำนักราชเลขานธิการ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการคุณภักดี สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักเลขานธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นกรรมการ และผู้แทนกรมราชทัณฑ์เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่

2.1.1 กำหนดหลักเกณฑ์ในการตราพระราชบัญญัติการพระราชนอภัยไทยให้แก่ผู้ต้องราชทัณฑ์ รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพระราชนอภัยไทยให้แก่ผู้ต้องราชทัณฑ์

2.1.2 รับผิดชอบและดำเนินการประสานงานการขอพระราชทานอภัยไทยให้แก่ผู้ต้องราชทัณฑ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1.3 เร่งรัดติดตามผลการดำเนินงานและรายงานผลให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมทราบ

2.1.4 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น

2.1.5 ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนด

2.2 คณะกรรมการยกร่างพระราชบัญญัติการพระราชนอภัยไทย ประกอบด้วยรองปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานอนุกรรมการ อนุกรรมการประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านกฎหมาย และผู้แทนจากกรมราชทัณฑ์เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่

2.2.1 ยกร่างพระราชบัญญัติการพระราชนอภัยไทยตามเจตนาณที่คณะกรรมการพิจารณาการพระราชนอภัยไทยให้ความเห็นชอบแล้ว

2.2.2 นำเสนอร่างพระราชบัญญัติการพระราชนอภัยไทยต่อคณะกรรมการพิจารณาการพระราชนอภัยไทย

2.2.3 ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการพิจารณาการพระราชนอภัยไทยกำหนด

3. กระทรวงยุติธรรมเสนอร่างพระราชบัญญัติคังก์ล่าว ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการรัฐมนตรีแล้ว จะส่งร่างพระราชบัญญัติให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบ ในรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำความเห็นกราบบังคมทูลฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ในพระราชบัญญัติการพระราชนอภัยไทยประกาศใช้บังคับต่อไป

4. กรมราชทัณฑ์จะมีหนังสือสั่งการและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการพระราชนอภัยไทยให้เรื่องจำและทัณฑสถานต่าง ๆ ทราบและเตรียมการปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการพระราชนอภัยไทย

5. ประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานศาลยุติธรรมและสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อแต่งตั้งผู้พิพากษาและอัยการ ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบผู้ได้รับพระราชทานอภัยไทยประจำเรือนจำ/ทัณฑสถานต่าง ๆ ประสานงานกับกระทรวงคลาโน้มเพื่อการพระราชนอภัยไทยนักโทษทาง กรมคุมประพฤติ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน เพื่อจัดหาแหล่งงานและการประกอบอาชีพ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้การสงเคราะห์ผู้พ้นโทษ สำนักงานตำรวจนแห่งชาติ เพื่อหมายetterการรองรับปัญหาอาชญากรรม ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่า

ราชการกรุงเทพมหานคร ผู้นำท้องถิ่น เพื่อรองรับผู้พื้นที่จะเข้าไปอยู่ในพื้นที่

6. เมื่อเรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ
พระราชทานอภัยไทยเรียบร้อยแล้ว จะส่งบัญชีรายชื่อผู้ได้รับพระราชทานอภัยไทยพร้อมรายละเอียด
(บัญชีรายชื่อ อ.1 – อ.4) นabyang กรมราชทัณฑ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เมื่อกรมราชทัณฑ์ตรวจสอบแล้ว
จะรวบรวมสอดคล้องผู้ได้รับพระราชทานอภัยไทย เพื่อนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่ายของ
ธุลีพระบาทต่อไป

7. ในกรณีเกิดปัญหาเกี่ยวกับการนำบัญชีติดพระราชบัญญัติพระราชทานอภัยไทย
มาใช้บังคับของคณะกรรมการผู้มีหน้าที่ตรวจสอบผู้ได้รับพระราชทานอภัยไทย กระทรวงยุติธรรม
โดยกรมราชทัณฑ์จะนำเสนอปัญหาให้คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
และเลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรม เป็นกรรมการพิจารณาเพื่อวินิจฉัยข้อความเป็นบรรทัดฐานต่อไป

บทที่ 3

การประหารชีวิต

1. โภหประหารชีวิต

ประมวลกฎหมายอาญา หมวด 3 ส่วนที่ 1 ว่าด้วยเรื่อง “โภห” มาตรา 18 บัญญัติว่าโภหสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิด มีดังนี้

1. ประหารชีวิต
2. จำคุก
3. กักขัง
4. ปรับ
5. รับทรัพย์สิน

ในจำนวนโภหทั้ง 5 ประการ โภหประหารชีวิตเป็นโภหที่รุนแรงที่สุด การลงโภหโดยการประหารชีวิตในกฎหมายไทย กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 19 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดต้องโภหประหารชีวิต ให้ดำเนินการด้วยวิธีฉีดยาหรือสารพิษให้ตาย” ดังนั้น วิธีการประหารชีวิตในประเทศไทยในปัจจุบันจึงทำได้วิธีเดียว คือ “ฉีดยาหรือสารพิษให้ตาย”

วัตถุประสงค์ของการลงโภหโดยการประหารชีวิตตามแนวความคิดดังเดิมและแนวความคิดในปัจจุบันน่าจะมีแนวคิดที่คล้ายคลึงกัน คือ เพื่อเป็นการแก้แค้นให้แก่บุคคลผู้ถูกละเมิดให้สามรถกับการกระทำความผิดในลักษณะต่อต้า พื้นต่อฟัน เป็นการกำจัดบุคคลผู้กระทำความผิดนั้นโดยเด็ดขาด ถ้าไม่จำเป็นต้องนำบุตรแก่ไขกันอีกด้อไป ซึ่งเป็นการยุติบทบาทของบุคคลนั้น ๆ โดยสิ้นเชิง ทำให้สังคมพอใจที่ผู้กระทำความผิดได้ถูกลงโภหอย่างรุนแรงตามสมควรแก่โภห และเป็นการป্রามการกระทำความผิดโดยเป็นการบุคคลซึ่งอาจจะมีแนวโน้มในการกระทำความผิด

2. วิัฒนาการของโภหประหารชีวิต

ดังที่กล่าวแล้วว่าการประหารชีวิตเป็นโภหรุนแรงที่สุด ในสมัยโบราณประเทศไทย มีวิธีการประหารชีวิตหลายวิธีแตกต่างกันออกไปตามบุคคลและสมัย เช่น การประหารชีวิตด้วยการตีด้วยตะบองสันหรือตะบองข้าว ที่ด้วยไม้หัวงูทั้งหมด หรือการเอาขวนผ่าอกทั้งเป็นแล้วแหกอกออก ต่อมาวิธีการลงโภหประหารชีวิตในประเทศไทยได้วิวัฒนาการขึ้น โดยในปีพุทธศักราช 2451 เมื่อได้ประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 จึงได้กำหนดให้ใช้วิธีการประหารชีวิตด้วยการใช้ดาบตัดศีรษะเพียงอย่างเดียว ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 13 ว่า “ผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ลงอาญาประหารชีวิต ท่านให้อ่านน้ำไปตัดศีรษะเสีย” วิธีการใช้ดาบตัดศีรษะได้ใช้มาเป็นเวลานานถึง 26 ปี จนกระทั่งปี พ.ศ. 2477 จึงได้ยกเลิกวิธีการประหารชีวิตดังกล่าว และได้แก้ไขกฎหมายลักษณะอาญาว่าด้วยการประหารชีวิต โดยวิธีตัดศีรษะมาเป็นเชิงให้ตายแทน จนถึงปัจจุบันได้แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาจากประหารชีวิตโดยการยิงด้วยปืน

มาเป็นการจัดการพิยแทน

การลงโทษประหารชีวิตเป็นปัญหาหนึ่งที่องค์กรต่าง ๆ พยายามเรียกร้องให้ประเทศไทย ยุติการใช้โทษประหารชีวิต เพราะเห็นว่าการลงโทษประหารชีวิตเป็นการลงโทษที่ทารุณโหดร้ายและไร้นุษณะรุนแรง จากข้อเรียกร้องในการถังกล่าวถึงแม้จะยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนว่าการยกเลิกโทษประหารชีวิต หรือการคงให้มีโทษประหารชีวิตไว้ จะทำให้สัดส่วนของอาชญากรรมที่ร้ายแรงเพิ่มขึ้นหรือลดลง แต่ในประเทศซึ่งพัฒนาแล้วหลายประเทศก็ยังให้คงมีโทษประหารชีวิตอยู่ เช่น ในประเทศสหราชอาณาจักร สำหรับประเทศไทยจากเสียงสะท้อนเมื่อกรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการประหารชีวิตนักโทษ หรือจากการสำรวจทัศนะของประชาชนซึ่งกระทำการโดยมหาวิทยาลัยต่าง ๆ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังเห็นควรให้คงโทษประหารชีวิตไว้ เพื่อตอบสนองต่อปัญหาอาชญากรรมที่มีความรุนแรง และทำให้เสียหายให้กับสังคม ตลอดจนป้องกันสังคมจากผู้กระทำผิดที่เป็นอันตรายและยากต่อการแก้ไข ดังนั้นแนวความคิดที่จะให้การยกเลิกโทษประหารชีวิตคงจะต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนก่อน

อย่างไรก็ตาม วิธีการประหารชีวิตด้วยการยิงปืนซึ่งมีข้อสังเกตจากองค์กรต่าง ๆ เช่นเดียวกันว่า เป็นวิธีการลงโทษที่ทารุณโหดร้าย และไร้นุษณะรุนแรง ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ถูกประหารชีวิต จะไม่ตายในทันที จะร้องเสียงโหยหวนบ้างครั้ง ต้องมีการยิงซ้ำ และมีเลือดเป饽ะเบื้องต้นร่างกาย คูเป็น การปฏิบัติที่ไร้นุษณะรุนแรงที่รัฐจะพึงปฏิบัติต่อพลเมือง ด้วยเหตุดังกล่าวจึงได้เปลี่ยนวิธีการประหารชีวิต จากการยิงด้วยปืนมาใช้วิธีนิคสารพิยแทน ซึ่งนับได้ว่าเป็นวิวัฒนาการอีกขั้นหนึ่งของการประหารชีวิต และคูจะเป็นวิธีการประหารชีวิตที่เหมาะสมกว่า เพราะทำให้ผู้ถูกประหารชีวิตไม่ได้รับการทรมานและไม่เป็น การทารุณโหดร้ายอันเป็นการสอดคล้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และกติการระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมือง และสิทธิทางการเมือง และบังเสียค่าใช้จ่ายในการประหารแต่ละครั้งต่ำอีกด้วย

3. การดำเนินการเกี่ยวกับการประหารชีวิต

การพิพากยາลงโทษประหารชีวิตเป็นเรื่องการใช้คุณพินิจของศาลที่จะพิพากษาว่า ผู้ใด สมควรจะได้รับโทษถึงขั้นประหารชีวิต โดยศาลมีอำนาจจากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่มีอยู่ และจาก การตรวจสอบกฎหมาย ในภาพรวมความผิดในทางอาญาที่กฎหมายระบุว่างไทยถึงประหารชีวิตจะเป็น ความผิดที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย หรือความสงบสุขของสังคมอย่างรุนแรง หรือความผิดที่ กระทำการต่อสถาบันอันเป็นที่เคารพสักการะ เช่น ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชนิรัชกาล แห่งประเทศไทย การแทนพระองค์ ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในและภายนอกราชอาณาจักร ถึงขนาดทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครอง หรือแบ่งแยกราชอาณาจักร ความผิดเกี่ยวกับ เพศถึงชีวิต ความผิดต่อชีวิตในเหตุการณ์ ความผิดต่อเสรีภาพที่ผู้กระทำได้รับอันตรายถึงชีวิต ความผิดต่อ พระราชนิรัชกาล ความผิดต่อชีวิตในเหตุการณ์ ความผิดต่อเสรีภาพที่ผู้กระทำได้รับอันตรายถึงชีวิต ความผิดต่อ

อย่างไรก็ตาม การพิพากยາลงโทษประหารชีวิตแก่ผู้กระทำความผิดในประเทศไทย มีองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะองค์กรที่ทำหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนทั้งในและต่างประเทศ

เคลื่อนแผลงลงสัญญา ผู้ด้วยไทยประหารชีวิตในประเทศไทยจะต้องมีอาชญากรรมที่ทำให้ได้ ซึ่งในประเด็นนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา หมวดที่ 4 ว่าด้วยเรื่องความรับผิดแห่งอาญา ได้กำหนดการรับโทษของเด็กและเยาวชน ไว้ดังนี้

1. เด็กอาชญากรรมไม่เกินเจ็ดปีกระทำการใดๆ ไม่ด้วยรับโทษ ไม่ว่าความผิดที่กระทำจะมีบุคคลไทยมากันอย่างเพียงใดก็ตาม การยกเว้นโทษดังกล่าว รวมถึงไทยประหารชีวิตด้วย (ตามมาตรา 73)

2. เด็กอาชญากรรมไม่เกินสิบสี่ปีกระทำการใดๆ ไม่ด้วยรับโทษ การยกเว้นโทษตามมาตรานี้รวมถึงไทยประหารชีวิตด้วยเช่นกัน (ตามมาตรา 74) อย่างไรก็ตามผู้กระทำการใดที่มีอาชญากรรมในกรณีตามมาตรานี้แม้จะได้รับการยกเว้นโทษแต่ศาลมีอำนาจดำเนินการดังนี้

2.1 ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป

2.2 มอบตัวเด็กนั้นให้แก่บุคคลนิติธรรมหรือผู้ปกครองไปโดยวางข้อกำหนดให้บุคคลนิติธรรมหรือผู้ปกครองคุ้มครองไม่ให้ก่อเหตุร้าย

ถ้าเด็กนั้นอยู่อาศัยกับบุคคลอื่นนอกจากบุคคลนิติธรรมหรือผู้ปกครอง และศาลเห็นว่าไม่สมควรจะเรียกบุคคลนิติธรรมหรือผู้ปกครองมาลงข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น ศาลจะเรียกตัวบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาสอบถามว่า จะยอมรับข้อกำหนดที่บัญญัติไว้สำหรับบุคคลนิติธรรมหรือผู้ปกครองดังกล่าว มาข้างต้นหรือไม่ก็ได้ ถ้าบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ยอมรับข้อกำหนดเช่นว่านั้นก็ให้ศาลมีคำสั่งมอบตัวเด็กให้แก่บุคคลผู้นั้นไปโดยวางข้อกำหนดดังกล่าว

2.3 ในกรณีที่ศาลมอบตัวเด็กให้แก่บุคคลนิติธรรมหรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ ตาม 2.2 ศาลมจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มประพุตเด็กนั้นด้วยก็ได้

2.4 ถ้าเด็กนั้นไม่มีบุคคลนิติธรรมหรือผู้ปกครอง หรือมีเด็กนั้นไม่สามารถดูแลเด็กนั้นได้ หรือถ้าเด็กอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบุคคลนิติธรรมหรือผู้ปกครอง และบุคคลนั้นไม่ยอมรับข้อกำหนดดังกล่าวใน 2.2 ศาลมจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้อยู่กับบุคคลหรือองค์กรที่ศาลเห็นสมควรเพื่อคุ้มครองและส่งส่วนตัวตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ หรือส่งตัวเด็กนั้นไปยังโรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานที่ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็ก ตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่ย่าให้เกินกว่าที่เด็กนั้นจะมีอายุครบสิบแปดปี

คำสั่งของศาล ตาม 2.2 - 2.4 ถ้าในขณะใดภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ ความประพฤติแก่ศาลโดยศาลมีเรื่อง หรือตามคำเสนอของผู้มีส่วนได้เสีย พนักงานอัยการ หรือบุคคลหรือองค์กรที่ศาลมอบตัวเด็กเพื่อคุ้มครองและส่งส่วนตัว หรือเข้าพนักงานว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับคำสั่งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไป ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก่ไขคำสั่งนั้น หรือมีคำสั่งใหม่ตามอันจะในมาตรานี้ได้

3. บุคคลผู้มีอาชญากรรมไม่เกินสิบสี่ปีกระทำการใดๆ ไม่ด้วยรับโทษ ถ้าศาลเห็นว่าสมควรพิพากษาลงโทษก็ให้ลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่ง (ตามมาตรา 75) ดังนั้น ผู้กระทำการใดที่มีอาชญากรรมในกรณีตามมาตรานี้ ศาลมจะลงโทษถึงขั้นประหารชีวิตไม่ได้ แม้ฐานความผิดที่

กระทำจะมีบทลงโทษให้ประหารชีวิตก็ตาม ทั้งนี้ เนื่องจากผู้กระทำความผิดที่มีอายุยังไม่ถึงกำหนดที่ต้องกล่าวหาได้ตามตราส่วนโทษลงกึ่งหนึ่งตามมาตรา 52 ซึ่งจะเหลือเพียงโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือโทษจำคุกตั้งแต่ชีบสิบห้าปี ถึงห้าสิบปี

4. บุคคลที่มีอายุกว่าสิบเจ็ดปีแต่ยังไม่เกินยี่สิบปีกระทำความผิด ถ้าศาลเห็นสมควรจะลด มาตราส่วนโทษลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้ (ตามมาตรา 76) อย่างไรก็ตามผู้กระทำความผิดที่มีอายุกว่า สิบเจ็ดปี ถ้าศาลเห็นว่าไม่มีเหตุอันควรที่จะลดมาตราส่วนโทษให้ ศาลสามารถลดโทษผู้กระทำความผิด ขั้นสูงสุดตามที่กฎหมายกำหนดได้ กรณีความผิดที่กฎหมายบัญญัติให้มีโทษประหารชีวิต หากบุคคลที่มี อายุกว่าสิบเจ็ดปีกระทำความผิด ศาลย่อนลงโทษประหารชีวิตได้ แต่ในปัจจุบันได้มีการแก้ไขมาตรา 18 วรรคสอง และมาตรา 18 วรรคสาม เพิ่มเติมโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2546 โดยมาตรา 18 วรรคสอง บัญญัติว่า “ไทยประหารชีวิตและไทย จำคุกตลอดชีวิตให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดในขณะที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี และมาตรา 18 วรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีผู้ซึ่งกระทำความผิดในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ได้กระทำความผิดที่มี ระหว่างไทยประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ให้ถือว่าระหว่างไทยดังกล่าวเปลี่ยนเป็นระหว่างไทยจำคุก ห้าสิบปี

ดังนั้น โดยสรุปตามประมวลกฎหมายอาญา ผู้ต้องโทษประหารชีวิตต้องมีอายุตั้งแต่สิบ แปดปีขึ้นไป

4. ขั้นตอนการประหารชีวิต

การบังคับไทยประหารชีวิตยังมีคณอิกจำนวนมากที่เข้าใจว่า เมื่อศาลมีคำสั่นตัน ศาลฎากรและศาลฎีกา) ได้พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตผู้กระทำความผิดแล้ว ในทางปฏิบัติ จะสามารถนำตัวผู้ต้องโทษไปประหารชีวิตได้ในทันที ซึ่งความเข้าใจดังกล่าวขึ้นไม่ถูกต้องนัก ทั้งนี้ เนื่องจากไทยประหารชีวิตเป็นโทษสูงสุดและรุนแรงที่สุด การพิจารณาจึงต้องเป็นไปอย่างรอบคอบและ เปิดโอกาสให้ผู้ต้องโทษได้มีโอกาสแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่ ดังนั้นการที่จะนำผู้ต้องโทษประหารชีวิต เข้าสู่กระบวนการประหารชีวิตจะต้องผ่านกระบวนการพิจารณาตามที่กฎหมายกำหนดหลายขั้นตอนดังที่จะ กล่าวต่อไปนี้

4.1 กรณีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ประหารชีวิต กรณียังไม่สามารถนำผู้ต้องค้ำพิพากษา ให้ประหารชีวิตในทันทีได้ เพราะคดียังไม่ถึงที่สุด ผู้ต้องค้ำพิพากษายังมีสิทธิอุทธรณ์ค้ำพิพากษา ศาลชั้นต้น เพื่อนำคดีเข้าสู่การพิจารณาในชั้นศาลอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 198 ได้ แต่ถ้าหากผู้ต้องค้ำพิพากษาไม่ได้ใช้สิทธิในการอุทธรณ์ไว้ การจะนำผู้ต้องค้ำพิพากษาไป ประหารชีวิตก็ยังไม่สามารถกระทำได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องจากคดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษ ประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต นั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 245 ได้กำหนด ขัดเจนว่า ศาลชั้นต้นมีหน้าที่ต้องส่งสำนวนคดีที่พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตไป

บังคับอุทธรณ์ในเมื่อไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้น และคำพิพากษา เช่นวันนี้จะยังไม่ถึงที่สุด เว้นแต่ ศาลอุทธรณ์จะได้พิพากษายืน

4.2 กรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้ประหารชีวิต แบ่งเป็น 2 กรณี

4.2.1 กรณีที่ผู้ต้องคำพิพากษาได้ใช้สิทธิในการถือคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 216 กรณีนี้คือยังไม่ถึงที่สุดจะนำผู้ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิตไม่ได้ ต้องรอผลการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกา ก่อน

4.2.2 กรณีที่ผู้ต้องคำพิพากษามิได้ใช้สิทธิในการถือคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ กรณีนี้ถือว่าคดีถึงที่สุดแล้ว (สื้นสุดกระบวนการทางศาล) แต่การจะนำผู้ต้องคำพิพากษาไปประหารชีวิตได้มีเมื่อใดนั้น จะกล่าวไว้ในคำค้นถัดไป

4.3 กรณีที่ศาลฎีกាបิพากษาให้ประหารชีวิต กรณีถือว่าคดีถึงที่สุดแล้ว (สื้นสุดกระบวนการทางศาล)

อย่างไรก็ตาม เมื่อคดีที่ผู้ต้องโทษประหารชีวิตจะถึงที่สุดในชั้นศาลอุทธรณ์ตามข้อ 4.2.2 หรือในชั้นศาลฎีกา ตามข้อ 4.3 แต่การบังคับโทษประหารชีวิตแก่ผู้ต้องโทษหรืออภินัยหนึ่งคือ นักโทษเด็ดขาดประหารชีวิต ก็ยังไม่สามารถกระทำได้ในทันที เพราะมีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 247 ว่า คดีที่จำเลยต้องประหารชีวิต ห้ามนิให้บังคับตามคำพิพากษานก่อนจะได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยอภัยโทษแล้ว หากบทบัญญัติดังกล่าวจึงพอสรุปได้ว่า การบังคับโทษประหารชีวิตจะต้องดำเนินการภายใต้เงื่อนไขดังนี้

1. หากนักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตหรือผู้ที่มีประโยชน์เกี่ยวข้อง ไม่ได้ทุกเลือก้าฯ ถวายฎีกាជขอพระราชทานอภัยโทษ การบังคับโทษประหารชีวิตจะต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 262 กล่าวคือ ให้นำตัวนักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตไปประหารชีวิตเมื่อพ้นกำหนดคหบดินวันนับแต่วันฟังคำพิพากษา (วันฟังคำพิพากษาของศาลที่คดีถึงที่สุด) อย่างไรก็ตามหากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ต้องโทษประหารชีวิตเป็นหญิงมีครรภ์อยู่ให้รอไว้จนพ้นกำหนดสามปีนับแต่คลอดบุตร แล้วให้ลดโทษประหารชีวิตลงเหลือจำคุกตลอดชีวิต เว้นแต่เมื่อบุตรถึงแก่ความตายก่อนพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 247) หรือหากผู้ต้องโทษประหารชีวิตเกิดวิกฤตก่อนถูกประหารชีวิตก็จะต้องรอการประหารชีวิตไว้จนกว่าผู้นั้นจะหาย แต่ถ้าผู้วิกฤตยังคงหายภายในหลังปีหนึ่งนับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลดโทษประหารชีวิตลงเหลือจำคุกตลอดชีวิต (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 248)

2. หากนักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตหรือผู้ที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องได้ทุกเลือก้าฯ ถวายฎีกាជขอพระราชทานอภัยโทษไว้ การบังคับโทษประหารชีวิตจะต้องปฏิบัติตามนัยมาตรา 262 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ จะต้องทูลເຄາມประหารชีวิตไว้ก่อนจนกว่าจะมีผลถือทุกเลือก้าฯ ตามว่าให้ยกฎีการหรืออภินัยหนึ่งคือไม่พระราชทานอภัยโทษให้ จึงจะนำตัวนักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตไปบังคับโทษได้ เช่นเดียวกัน หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ต้องโทษประหารชีวิตเป็นหญิงมีครรภ์หรือเกิด

วิกฤติก่อนถูกประหารชีวิต การบังคับไทยประหารชีวิตก็จะต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 247 และมาตรา 248 ดังที่กล่าวแล้วในข้อ 1

5. การขอพระราชทานอภัยไทย

ดังที่กล่าวในเบื้องต้นแล้วว่า ถึงแม้ศาลจะได้พิพากษาคดีถึงที่สุดให้ประหารชีวิต แต่การบังคับไทยประหารชีวิตจะกระทำในทันทีไม่ได้ เพราะในมาตรา 247 และมาตรา 262 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้บัญญัติให้โอกาสศึกษาแก่นักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตสามารถทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาของพระราชทานอภัยไทยต่อพระมหากษัตริย์ได้อีกชั้นหนึ่ง ซึ่งในข้อเท็จจริงนักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิตจะใช้สิทธิในการทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาของพระราชทานอภัยไทย เก็บทุกราย

การยื่นเรื่องราชทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาของพระราชทานอภัยไทย ผู้ที่จะมีสิทธิยื่นเรื่องราชทูลเกล้าฯ ได้ จะต้องเป็นผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้รับโทษประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ หรือรับทรัพย์สิน หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว เช่น บิดา มารดา บุตร ภรรยา ญาติที่เกี่ยวข้องใกล้ชิด หรือสถานเอกอัครราชทูต (กรณีที่เป็นนักโทษชาวต่างชาติ) ตามนัยมาตรา 259 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สำหรับนักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตจะต้องยื่นเรื่องราชทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาของพระราชทานอภัยไทยภายใน 60 วัน นับแต่วันฟังคำพิพากษา ตามนัยมาตรา 262 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้รับโทษไม่ว่าไทยนั้นจะเป็นไทยประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ หรือรับทรัพย์สิน หรือผู้ที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ได้ใช้สิทธิในการยื่นเรื่องราชทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาของพระราชทานอภัยไทย กรณีที่หัวหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องราชทูลเกล้าฯ ดังกล่าวให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้ต้องโทษ โดยการดำเนินการจะต้องตรวจสอบเรื่องราชทูลเกล้าฯ และเอกสารต่างๆ เช่น คำพิพากษา หมายจำคุก หมายลดโทษ ฯลฯ อย่างละเอียดว่าถูกต้องตามระเบียบหรือไม่เสร็จแล้วจะสรุปเหตุผลในการขอพระราชทานอภัยไทยของผู้ต้องโทษ ตลอดจนพฤติกรรมที่กระทำความผิดตามที่ปรากฏในคำพิพากษาในคดีของผู้ต้องโทษรายนี้ ๆ และจะประมวลเรื่องราชที่ขอเท็จจริง ข้อกฎหมาย ข้ออินิจฉัย และเหตุผลที่จะถวายความเห็นขึ้นไปตามลำดับชั้น โดยผ่านกระบวนการยุติธรรม นายกรัฐมนตรี และสำนักราชเลขานธิการ เพื่อนำความขึ้นทราบบังคับทุกพระกรุณาทรงฝ่าละอองธุลีพระบาท

อย่างไรก็ตามกรณีตามมาตรา 262 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้กำหนดทางปฏิบัติว่านักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตจะต้องยื่นเรื่องราชทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาของพระราชทานอภัยไทยภายใน 60 วัน นับแต่วันฟังคำพิพากษา หากนักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตผู้นั้นมิได้ยื่นเรื่องราชทูลเกล้าฯ ภายในระยะเวลาดังกล่าวก็ให้นำคัวไปประหารชีวิตเสีย ในกรณีตามมาตรา 262 นี้ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีนักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตบางรายยื่นเรื่องราชทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอ

พระราชทานอภัยไทยล่วงระยะเวลา 60 วัน ตามที่กฎหมายกำหนด โดยอ้างเหตุผลของการเขียนเรื่องราวทูลเกล้าฯ ที่ล่วงเหลือระยะเวลาเป็นเหตุสุดวิสัยและเหตุผลอื่นอิกหลายประการ กรณีเข่นน์กรณราชนัมที่จะดำเนินการอย่างไรกับนักไทยเด็ขาดประหารชีวิตดังกล่าวระหว่างการนำตัวไปบังคับไทยประหารชีวิตในทันที หรือจะดำเนินการเสนอเรื่องราวทูลเกล้าฯ ของนักไทยเด็ขาดประหารชีวิตผู้นั้นไปตามขั้นตอนเพื่อให้พระมหากษัตริย์ทรงมีพระบรมราชโองการชิญจับ ซึ่งจะมีผลทำให้การบังคับไทยประหารชีวิตต้องทุเลาไว้ก่อน

สำหรับกรณีปัญหานักไทยเด็ขาดประหารชีวิตเขียนเรื่องราวทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระราชทานอภัยไทยล่วงระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 262 นั้น เคยมีนักไทยเด็ขาดประหารชีวิตเขียนเรื่องราวทูลเกล้าฯ ขึ้นมา และกรณราชนัมที่ได้วินิจฉัยไว้แล้วมีข้อเท็จจริงโดยสรุปว่า คดีนี้นักไทยเด็ขาดชาขะกระทำการความผิดฐานร่วมกันนำเข้าซึ่งเมทแอมเฟตามีนเพื่อจำหน่าย กำหนดโทษประหารชีวิต

พฤติกรรมกระทำการผิด เหตุเกิดที่ดำเนินแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2540 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับแจ้งว่าจะมีชาย 1 คน และหญิง 2 คน ร่วมกันขนเมทแอมเฟตามีน ชาขะแคนประเทศมารเข้ามายังประเทศไทย ต่อมากำหนดเวลาประมาณ 16.00 นาฬิกา เจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นจำเลยที่ 1, ที่ 2 และที่ 3 ถือถุงมีคนละ 1 ใบ เดินทางข้ามฝั่งแม่น้ำเข้ามายังประเทศไทยก่อนคนทั้งสามเดินเข้าไปحانนักไทยเด็ขาดชาขะ (จำเลยที่ 4) ขณะที่จำเลยที่ 1, ที่ 2 และที่ 3 กำลังจะส่งถุงพลาสติกให้แก่นักไทยเด็ขาดชาขะ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงขอทำการตรวจค้นจำเลยทั้งสี่ ปรากฏว่าพบเมทแอมเฟตามีนจำนวนทั้งสิ้น 44,000 เม็ด ในถุงพลาสติกที่จำเลยที่ 1, ที่ 2 และที่ 3 ถือมา ส่วนนักไทยเด็ขาดชาขะไม่พบสิ่งผิดกฎหมายแต่อย่างใด ในส่วนของนักไทยเด็ขาดชาขะให้การปฏิเสธโดยตลอด และในชั้นศาลได้นำสืบว่านักไทยเด็ขาดชาขะมีอาชีพขับรถจักรยานยนต์รับจ้าง ในวันเกิดเหตุขณะที่ขับรถรับผู้โดยสารมีหญิง 2 คน และชาย 1 คน เดินมาหา แต่ขับไม่ถึงกีกูรเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมทั้งสามคน หลังจากนั้นประมาณ 30 นาที เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงมาจับนักไทยเด็ขาดชาขะ นักไทยเด็ขาดชาขะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเมทแอมเฟตามีนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบและไม่เคยรู้จักจำเลยที่ 1 ถึงจำเลยที่ 3 ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลงโทษนักไทยเด็ขาดชาขะฐานร่วมกันนำเข้าซึ่งเมทแอมเฟตามีนเพื่อจำหน่าย ให้ประหารชีวิต นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ คดีสืบสุคชั้นศาลอุทธรณ์ เพื่อจำหน่าย ให้ประหารชีวิต นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ คดีสืบสุคชั้นศาลอุทธรณ์

ต่อมา_nักไทยเด็ขาดชาขะได้เขียนเรื่องราวทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระราชทานอภัยไทย โดยอ้างว่าคดีในส่วนของนักไทยเด็ขาดชาขะศาลอุทธรณ์ได้พิพากษายกฟ้อง โจทก์จึงยื่นอุทธรณ์ต่อศาสนักไทยเด็ขาดชาขะได้ข้อความแก้อุทธรณ์เพื่อยืนยันต่อศาลม แต่เจ้าหน้าที่เรือนจำได้เขียนคำแก้อุทธรณ์ของนักไทยเด็ขาดที่ต่อศาลมายในกำหนดระยะเวลาเป็นเหตุให้ศาลอุทธรณ์พิพากษางลงโทษประหารชีวิต นักไทยเด็ขาดชาขะจึงได้ว่าจ้างทนายความเพื่อต่อสู้คดีในชั้นศาลอุทธรณ์ แต่ทนายความขาดความรับผิดชอบไม่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว เป็นผลให้คดีของนักไทยเด็ขาดชาขะถึงที่สุดชั้นศาลอุทธรณ์ โดยศาลมได้ออกหมายเมื่อคดีถึงที่สุด ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2544 และเรือนจำได้รับหมายดังกล่าว เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน

2544 การที่ศาลออกหมายจำคุกดังกล่าวเป็นเหตุสุดวิสัยทำให้นักไทยเดือดขาดชายไม่สามารถยื่นฎีกาทูลเกล้า ขอพระราชทานอภัยไทย ได้ทันตามที่กฎหมายกำหนด

สืบเนื่องจากประเด็นที่นักไทยเดือดขาดชายจ้างในฎีกาฯ ว่า ได้ยื่นคำแก้อุทธรณ์แต่เจ้าหน้าที่เรือนจำไม่ได้ส่งคำแก้อุทธรณ์ให้ภายในกำหนด เป็นผลให้ศาลอุทธรณ์พิพากษางานไทยประหารชีวิตและประเด็นที่ว่าการยื่นฎีกาทูลเกล้า ขอพระราชทานอภัยไทยล่วงเลยระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดเป็นเหตุสุดวิสัย เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ชัดเจนสำหรับประกอบการพิจารณา กรรมราชทัณฑ์จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ขึ้นชุดนี้เพื่อสอบถามข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว และจากการสอบถามข้อเท็จจริงของคณะกรรมการฯ ปรากฏว่า

ประเด็นที่นักไทยเดือดขาดชายก่อนหน้าที่เรือนจำว่าไม่ได้ส่งคำแก้อุทธรณ์ให้ภายในกำหนดนั้น ไม่เป็นความจริง ทั้งนี้เนื่องจากศาลได้รับคำแก้อุทธรณ์ของนักไทยเดือดขาดชายไว้โดยมีคำสั่งว่า จำเลยที่ 4 ยื่นคำแก้อุทธรณ์ภายในเวลาที่กำหนดครับเป็นคำแก้อุทธรณ์ของจำเลยที่ 4 รวมรวมถือคำสำนวน ส่งศาลอุทธรณ์ ภาค 5

สำหรับประเด็นที่ว่าการยื่นฎีกาทูลเกล้า ขอพระราชทานอภัยไทยล่วงเลยระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดเป็นเหตุสุดวิสัยนั้น คณะกรรมการฯ รับฟังว่าเป็นเหตุสุดวิสัยจริง

เมื่อคณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการสอบถามข้อเท็จจริงเสร็จสิ้นแล้ว กรรมราชทัณฑ์จึงได้ ประมวลเรื่องราวและพิจารณาว่าตามข้อเท็จจริงนักไทยเดือดขาดชายเป็นนักไทยเดือดขาดประหารชีวิต คาดอุทธรณ์อ่านคำพิพากษาให้นักไทยเดือดขาดชายฟัง เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 คดีสื้นสุดชั้น ศาลอุทธรณ์ เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2544 ในทางปฏิบัติการบังคับโทษจะต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 262 คือ ให้นำตัวไปประหารชีวิตเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันฟังคำพิพากษา เว้นแต่การกรณีที่มีการทูลเกล้าฯ ด้วยฎีกาขอพระราชทานอภัยไทยไว้ ก็ให้ทูลເຄາມประหารชีวิตไว้ก่อน จากบทบัญญัติดังกล่าวสรุปได้ว่าการใช้สิทธิในการทูลเกล้าฯ ด้วยฎีกาขอพระราชทานอภัยไทยของนักไทยเดือดขาดประหารชีวิตจะต้องกระทำการในหกสิบวันนับแต่วันฟังคำพิพากษาของศาลที่คดีถึงที่สุด ดังนั้นกรณีของนักไทยเดือดขาดชายผู้นี้ หากจะใช้สิทธิในการทูลเกล้าฯ ด้วยฎีกาขอพระราชทานอภัยไทยจะต้องยื่นเรื่องราวกว่าในวันที่ 26 เมษายน 2544 ซึ่งเป็นวันครบกำหนดหกสิบวันนับแต่วันฟังคำพิพากษา การบังคับโทษประหารชีวิตจึงจะสะคุดหยุดลง แต่ตามข้อเท็จจริงนักไทยเดือดขาดชายได้ยื่นฎีกาทูลเกล้าฯ ขอพระราชทานอภัยไทย ในวันที่ 18 มิถุนายน 2544 ซึ่งล่วงระยะเวลา 60 วัน ตามที่กฎหมายกำหนด ในกรณีนี้จึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่าจะดำเนินการอย่างไรกับนักไทยเดือดขาดชายผู้นี้ ระหว่างการนำตัวไปบังคับโทษประหารชีวิตในทันที หรือจะดำเนินการเกี่ยวกับฎีกาทูลเกล้าฯ ของนักไทยเดือดขาดชายต่อไป ซึ่งจะมีผลทำให้การบังคับโทษประหารชีวิตนักไทยเดือดขาดชายต้องทุเลาไว้ก่อน สำหรับประเด็นนี้กรรมราชทัณฑ์เห็นว่าบทบัญญัติตามมาตรา 262 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นวิธีปฏิบัติที่กำหนดระยะเวลาในการใช้สิทธิยื่นฎีกาทูลเกล้าฯ ขอพระราชทานอภัยไทยของนักไทยเดือดขาดประหารชีวิต แต่บทบัญญัติดังกล่าวหรือบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นใดไม่ได้มีข้อห้ามเป็นเด็ดขาดว่ามิให้

คำเนินการเกี่ยวกับถือกฎหมายเด็กฯ ขอพระราชทานอภัยไทยเด็ขาดประหารชีวิตที่ยื่นล่วงเลยระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นการจะพิจารณาว่าควรจะดำเนินการเกี่ยวกับถือกฎหมายเด็กฯ ดังกล่าว หรือไม่ จึงขึ้อยู่กับการใช้คุณพินิจว่าถือกฎหมายเด็กฯ ของนักไทยเด็ขาดประหารชีวิตที่ยื่นเข้ามาน่าล่วงเลยกำหนดระยะเวลาหนึ่นนี้เหตุอันควรที่จะดำเนินการต่อไปหรือไม่ หากไม่มีเหตุอันควรก็จะต้องนำตัวไปประหารชีวิต แต่ถ้ามีเหตุอันควรก็สมควรที่จะดำเนินการเกี่ยวกับถือกฎหมายเด็กฯ ดังกล่าวต่อไป และในกรณีของนักไทยเด็ขาดชายเห็นว่า การยื่นเรื่องราวถือกฎหมายเด็กฯ ถวายถือการขอพระราชทานอภัยไทยซึ่งล่วงเลยระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดนั้น มิได้เกิดจากความงใจหรือประมาทเลินเล่อ แต่เกิดจากนักไทยเด็ขาดชายไม่ทราบว่าคดีของตนถึงที่สุดเมื่อใด เนื่องจากเกิดความสับสนในขั้นตอนของการถือคดีค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแล้ว ประกอบกับคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ มีความเห็นว่า การที่นักไทยเด็ขาดชายยื่นเรื่องราวถือกฎหมายเด็กฯ ล่วงเหลาะเวลาหากสิบวันเป็นเหตุสุดวิสัย จึงเป็นเหตุอันควรเห็นใจ ดังนั้น เพื่อแก้ไขเบื้องขวาข้อบังข้องนางประการที่นักไทยเด็ขาดชายเข้าในว่าเกิดขึ้นในระหว่างการถือคดีค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแล้วเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่นักไทยเด็ขาดชาย กรรมราชทัณฑ์จึงทำความเห็นว่าควรดำเนินการเกี่ยวกับถือกฎหมายเด็กฯ ขอพระราชทานอภัยไทยของนักไทยเด็ขาดชายตามขั้นตอนต่อไป

อย่างไรก็ตาม แม้ในขั้นต้นจะพิจารณาเป็นที่ยุติว่าสมควรดำเนินการเกี่ยวกับถือกฎหมายเด็กฯ ขอพระราชทานอภัยไทยของนักไทยเด็ขาดชายให้เป็นไปตามขั้นตอน แต่ในขั้นของการพิจารณาให้ความเห็นว่าควรจะขอพระราชทานอภัยไทยให้หรือไม่นั้นก็จะต้องพิจารณาไปตามข้อเท็จจริงและพฤติกรรมที่แห่งคดีที่เกิดขึ้น

สำหรับการพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวถือกฎหมายเด็กฯ ถวายถือการขอพระราชทานอภัยไทย โดยทั่วไปหรือในรายของนักไทยเด็ขาดชายผู้นี้ กรรมราชทัณฑ์จะอาศัยข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงเป็นบรรทัดฐานในการพิจารณา และในการพิจารณาเพื่อประกอบการใช้คุณพินิจว่า มีเหตุอันควรที่จะขอพระราชทานอภัยไทยให้หรือไม่นั้น จะมีการวิเคราะห์พฤติกรรมแห่งคดีว่า ผู้ต้องไทยที่กระทำความผิด มีพฤติกรรมอย่างไร เช่น ความผิดที่ได้กระทำมีลักษณะอุกฉกรรจ์หรือไม่ กระทำด้วยความรุนแรงทางรูปโหดร้าย เป็นที่หวาดกลัวของสังคมมากน้อยเพียงใด ผลที่เกิดจากการกระทำก่อให้เกิดความเสียหายหรือมีผลกระทบต่อประชาชนและสังคมอย่างไร ฯลฯ แต่ทั้งหมดนี้มิใช่เป็นหลักเกณฑ์พิจารณาที่เด็ดขาดในการพิจารณาให้ความเห็นขึ้นต้องใช้ข้อเท็จจริงค้านอื่นๆ ประกอบด้วย เช่น แนวพระบรมราชวินิจฉัยที่ทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานอภัยไทยให้ในรายอื่นมาก่อน ระยะเวลาในการต้องโทษ ความประพฤติในขณะต้องโทษอยู่ในเรือนจำ ประวัติก่อนต้องโทษ ความเป็นผู้เยาว์ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ อยู่ในวัยศึกษา ความชรา ความเจ็บป่วย ฯลฯ

ในทางปฏิบัติเนื่องจากไทยประหารชีวิตเป็นไทยที่รุนแรงและตามกฎหมายนักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตมีสิทธิที่จะถูกเลือก ถ้ายังไงการของพระราษฎร์ก็ไม่เพียงประسنศักดิ์ที่จะให้นักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตเสียสิทธิรึงสำคัญในชีวิต และเพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการของพระราษฎร์กับไทยเป็นไปด้วยความรวดเร็ว จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมการของพระราษฎร์กับไทยของนักโทษประหารชีวิตไว้ดังนี้

5.1 กรณีที่ศาลพิพากษาให้ประหารชีวิตนักโทษรายใด ทั้งศาลอุทธรณ์ ซึ่งคดีขึ้นไม่ถึงที่สุดให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน ขอคัดสำเนาคำพิพากษาของศาลนั้นมาเก็บแนบไว้ใน ร.ท.101 ทั้งนี้ เพื่อเป็นการตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับการของพระราษฎร์กับไทยไว้ล่วงหน้า และเมื่อเรือนจำ/ทัณฑสถาน ได้ขยับนักโทษประหารชีวิตไปควบคุมที่เรือนจำกลางบางขวาง ทัณฑสถานหญิงกลาง หรือ เรือนจำอื่นแล้วแต่กรณี ให้ส่งสำเนาคำพิพากษากับสำเนาทะเบียนรายตัวต้องขัง (ร.ท.101) ไปพร้อมกับตัวนักโทษด้วย

5.2 ในระหว่างที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน รอการขยับ หรือยังไม่อาจขยับนักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตไปยังเรือนจำกลางบางขวางหรือทัณฑสถานหญิงกลางได้ เพราะเหตุที่นักโทษผู้นั้นอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีอื่น หรือต้องอาบัคตัวดำเนินคดีอื่นอีก ให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน ถือเป็นหน้าที่ซึ่งแจ้งทำความสะอาดให้แก่นักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตเหล่านั้นให้ทราบถึงสิทธิในการถูกเลือก ถ้ายังไงของการของพระราษฎร์กับไทยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 259 – 262 ภายใน 60 วัน นับแต่วันฟังคำพิพากษา เพราะมีนักโทษประหารชีวิตหลายรายไม่ทราบถึงสิทธิ์ดังกล่าว เมื่อมทราบ กายหลังทำให้บางรายต้องเสียสิทธิตามกฎหมายไป

5.3 เมื่อจากนักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตส่วนใหญ่จะยื่นถึงกฎหมายเดือนถัดไป คือ จะยื่นในวันก่อนที่จะครบกำหนดหกสิบวันตามที่กฎหมายกำหนด (ยื่นในวันที่ห้าสิบเก้า หรือหกสิบห้าแต่วันฟังคำพิพากษา) อันเป็นเหตุทำให้การดำเนินการของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ประสบปัญหาในการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ส่งกรมราชทัณฑ์ล่าช้าตามไปด้วย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวและให้การดำเนินการเกี่ยวกับกรณีการของพระราษฎร์กับไทยของนักโทษประหารชีวิตมีความรวดเร็วขึ้น จึงให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน ดำเนินการรวบรวม หรือขอคัดสำเนาคำพิพากษากลับชั้นศาล รวมทั้งประสานให้จิตแพทย์มาทำการตรวจสุขภาพจิตของนักโทษประหารชีวิตทุกรายตั้งแต่วันที่คดีถึงที่สุดเตรียมไว้ล่วงหน้า โดยไม่ต้องรอให้นักโทษรายนั้นยื่นถึงกฎหมายเดือนถัดไป โดยไม่ต้องรอให้นักโทษเด็ดขาดประหารชีวิต หรือผู้มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายเดือนถัดไป ขอพระราชทานอภัยโทษแล้ว ให้เรือนจำ/ทัณฑสถานเร่งรวบรวมเอกสารและเอกสารประกอบอื่นที่มีความสำคัญให้ครบถ้วน ตามนัยหนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยช 0706/ว 32 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2551 จำนวนอย่างละ 2 ชุด ส่งให้กรมราชทัณฑ์โดยด่วน

6. ระยะเวลาการพิจารณาประหารชีวิตผู้ต้องโทษ

เป็นที่ทราบในเบื้องต้นแล้วว่า ก่อนที่จะถึงขั้นตอนการบังคับไทยประหารชีวิตจะต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาทางศาลและปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธิพิจารณาความอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับการอภัยไทยให้ครบถ้วนสมบูรณ์เสียก่อน ซึ่งขั้นตอนดังกล่าว (ดังແຜ่ผู้ต้องหาถูกจับกุม การพิจารณาของศาลชั้นต้น ศาลฎีกา และการปฏิบัติเกี่ยวกับการอภัยไทย) จะใช้ระยะเวลาในการดำเนินการพอดีควร และไม่แต่ละคดีจะใช้เวลาในการพิจารณาที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับว่าคดีนั้น ๆ จะมีข้อเท็จจริงยุ่งยากสลับซับซ้อนมากน้อยเพียงใด หากคดีมีข้อเท็จจริงที่ยุ่งยากก็จะใช้ระยะเวลาในการพิจารณาคดีนั้น หากคดีไม่มีพยานหลักฐานชัดเจนก็จะทำให้การพิจารณาเร็วขึ้น เกี่ยวกับระยะเวลาในการพิจารณาคดีที่มีไทยประหารชีวิตขอขบถด้วยข้อดังนี้

คดีความผิดที่หยั่นขึ้นเป็นคดีอย่างปรากฏข้อเท็จจริงโดยสรุปว่า คดีนี้นักไทยเดือชาด้วยกระทำการความผิดฐานเป็นผู้ใช้จ้างวานให้ฆ่าผู้อื่นโดยไตรตรองไว้ก่อน สาเหตุแห่งคดีเนื่องจากนักไทยเดือชาด้วยไม่พอใจคำนัน (ผู้ตาย) ที่จะปลดคนออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน นักไทยเดือชาดจึงได้จ้างให้จ้างให้จ้างเลขที่ 1 และจ้างเลขที่ 2 ไปฆ่าผู้ตาย ต่อมาเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2538 จ้างเลขที่ 1 และจ้างเลขที่ 2 ได้ไปยังผู้ตายแล้วหลบหนีไป แต่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจนิติคามจับกุมได้พร้อมอาวุธปืนที่ใช้ยิงผู้ตาย ทั้งสองรับสารภาพว่า นักไทยเดือชาดเป็นผู้ว่าจ้างให้ฆ่าผู้ตายเป็นเงิน 4,000 บาท โดยจัดหาอาวุธให้ด้วยต่อมานักไทยเดือชาดเข้ามอบคดีและให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตนักไทยเดือชาด จำคุกจำเลยที่ 1 ตลอดชีวิต จำคุกจำเลยที่ 2 ไว้ 50 ปี ทั้งสามอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน นักไทยเดือชาดถูกฎีกา ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

จากคดีความผิดดังกล่าวได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องระยะเวลาและสามารถดำเนินการช่วงเวลาในการดำเนินกระบวนการพิจารณาทางศาลและขั้นตอนเกี่ยวกับการอภัยไทยได้ดังนี้

1. เหตุเกิดเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2538
2. นักไทยเดือชาดเข้ามอบคดีวันที่ 6 มีนาคม 2538
3. ศาลมีคำพิพากษามีวันที่ 30 เมษายน 2541
4. นักไทยเดือชาดอุทธรณ์คำพิพากษาศาลมีวันที่ 30 เมษายน 2541
5. ศาลอุทธรณ์รับวันที่ 31 สิงหาคม 2541
6. ศาลอุทธรณ์พิพากษามีวันที่ 2 มีนาคม 2542
7. นักไทยเดือชาดถูกฎีกากล่าวคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ลงวันที่ 2 มีนาคม 2542
8. ศาลอุทธรณ์รับวันที่ 3 สิงหาคม 2542
9. ศาลอุทธรณ์ทำคำพิพากษาวันที่ 2 พฤษภาคม 2542
10. ศาลอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้นักไทยเดือชาดฟังวันที่ 24 มกราคม 2543
11. คดีถึงที่สุดวันที่ 24 มกราคม 2543
12. นักไทยเดือชาดเขียนฎีกาถูกเลือก ขอพระราชทานอภัยไทยวันที่ 21 มีนาคม 2543

13. สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี มีหนังสือลงวันที่ 17 เมษายน 2544 แจ้งว่าถูกฯ
ทูลเกล้าฯ ของนักไทยเด็ขาดชายไม่ได้รับพระราชทานอภัยไทย เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2544

14. เรื่องจากกลางบางขวางดำเนินการประหารชีวิตนักไทยเด็ขาดชาย วันที่ 18 เมษายน
2544

7. สถานที่สำหรับดำเนินการประหารชีวิต

การประหารชีวิตตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นิ่มได้กำหนดครึ่งรอบ
สถานที่ไว้ว่าจะต้องเป็นที่ใด เพียงแต่กำหนดว่าการประหารชีวิตให้ประหาร ณ ที่บ่อนครึ่งสถานที่ที่
เจ้าหน้าที่เห็นสมควร อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติการประหารชีวิตนักไทยในปัจจุบันจะดำเนินการที่เรื่อง
กลางบางขวาง เนื่องจากมีห้องและอุปกรณ์การประหารชีวิตด้วยการฉีดสารพิษเพียงแห่งเดียวของ
กรมราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประหาร
ชีวิต พ.ศ. 2546

8. สิทธิขั้นพื้นฐานของนักไทยประหารชีวิต

นักไทยประหารชีวิตและนักไทยที่มีโทษจำคุก ต่างมีสถานภาพเป็นนักไทยเช่นเดียวกัน
ขณะนี้ นักไทยประหารชีวิตจึงได้รับสิทธิในเรื่องต่าง ๆ เช่นเดียวกับนักไทยจำคุกทั่ว ๆ ไป สิทธิ
ขั้นพื้นฐานที่นักไทยประหารชีวิตได้รับที่เห็นได้ชัดเจน เช่น สิทธิในการได้รับการรักษาพยาบาลกรณี
เจ็บป่วย สิทธิในการได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อจากบุคคลภายนอกโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากทนายความ
และสิทธิสำคัญยิ่งประการหนึ่ง คือ สิทธิในการยื่นเรื่องรำღูฎเกล้าฯ ถวายถึกษาของพระราชทานอภัยไทย

บรรณานุกรม

หนังสือการทูลเกล้าฯ ถวายถีก้า

พระมหากรุณาธิคุณในการพระราชทานความเป็นธรรมและการพระราชทานอภัยไทย สำนักเลขานุการ
คณะรัฐมนตรี จัดพิมพ์ พ.ศ. 2539 คณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี จัดพิมพ์
เป็นที่ระลึกเนื่องในมหามงคลสมัยฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี พุทธศักราช 2539

หนังสือถวายถีก้า การขอพระราชทานอภัยไทย

สำนักทัณฑ์ปฏิบัติ ส่วนอภัยไทย พิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนสิงหาคม 2551 คณะทำงานจัดพิมพ์เป็นเอกสาร
หลักฐานประกอบการใช้ปฏิบัติงานสำหรับการขอพระราชทานอภัยไทย

